

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

Za pošljilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Inserati:

Enostop. petliversta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Belokranjska železnica.

To poglavje je naši liberalni stranki do cela zmešalo šteno in — glavo. Vsled tega preobračajo v liberalnem taboru kozolce, kakoršnih slovenski svet še ni videl. Od Belokranjske železnice pričakuje naša dežela po vsej pravici dolgo zaželeni gospodarski preporod. Osebito velja to o Dolenjski in osebito v Beli Krajini. Nekaj nam je pa Belokranjska železnica že sedaj prinesla, kar tudi ni brez vrednosti: absolutno, za najbolj zabitega liberalnega špisa vidno jasnost, da je naša liberalna stranka za nič, da ni za nobeno resno delo, da je popolnoma nesposobna za dejanske uspehe, ker je duševno nezmožna, nerodna in lena, da se Bogu smili. Se nikdar ni stala naša liberalna stranka s svojim »dičnim« načelnikom vred tako gola in naga, v celi svoji pomilovanja vredni revščini pred vesoljnim slovenskim ljudstvom, kot to pot. Spoznani so, in to jih boli in zato se obnašajo kakor tat, ki je bil zasačen pri »delu. Kajti ne le, da liberalna stranka v tej stvari, v tem življenjskem vprašanju naše Dolenjske in glavnega mesta ni leta in leta prav nič storila, ker je imela preveč opravila s farško gonjo, s psovanjem poštenih ljudi in enakim za ljudstvo silno »koristnim« in nad vse »potrebim« delom: Zgodilo se je še nečuvstvo, v nebo vpiljoče hudodelstvo zoper življenjske interese naše dežele, da je v istem hipu, ko je baron Beck v avstrijskem parlamentu razglasil veselo, odrešilno vest o pridobitvi dalmatinsko-belokranjske proge, načelnik liberalne stranke in župan ljubljanskega mesta Ivan Hribar učinil breztaknost svoje vožnje v Budimpešto, ki je izzvala ogorčenje ogrskih krogov in naše vlade, to je ogorčenje tistih faktorjev, ki sta se bila ravnokar zedinila za zgradbo železniške proge, ki je v največjo gospodarsko in narodno korist Slovencev in Hrvatov. Znanе so nadvse resne besede, ki jih je radi tega začul od ministrskega predsednika »značajni« pobratim Ivana Hribarja dvorni svetnik Ploj. — Pa še ni dosti tega. Ivan Hribar in z njim drugi liberalni slovenski poslanci (Strekelj, Ježovnik, Mandić) so šli in podpisali obstrukcijski nujni predlog za popolno ločitev Avstrije od Ogrske. Liberalni Slovenci so torej poskusili obstrukcijo zoper Belokranjsko železnico. In na čelu te obstrukcije je korakal Ivan Hribar. — Predlog je zahteval popolno ločitev Avstrije od Ogrske. Če bi obveljal — potem je sevé železnica Rudolfovo-Karlovec za vse veke pokopana. Take kozolce je sedaj preobračal načelnik liberalne stranke Ivan Hribar, čigar resnična dolžnost je bila, ako je hotel vestno varovati interese Ljubljane kot župan in poslanec, da se takoj pelje namesto v Pešto v Ljubljano in da tam uprizori slovesno priznanje in za-

hvalo ministrskemu predsedniku baronu Becku. — In liberalna glasila so k vsemu temu molčala in Hribarja še branila. — Ni čuda, da se je dolenjskih krogov brez razlike strank polastilo velikansko ogorčenje radi tega početja liberalne stranke in njenega poglavarja. V tem trenutju se je dr. Tavčar spomnil, da je deželni poslanec dolenjskih mest in spisal je oni senzačni uvodnik v četrtkovem »Sl. Narodu«, ki je naistožja obsodba Hribarjevih kozolcev. Toda Hribar ni hotel te zaušnice mirno vtakniti. Sklical je izvrševalni odbor liberalne stranke in zahteval zadoščenje. In res: izvrševalni odbor mu je izrekel zaupanje — Hribar je pa obljubil, da bo »kakor je to storil doslej« tudi naprej deloval za Belokranjsko železnico!

V interesu Belokranjske železnice ne vemo drugega odgovora, nego da pozivljemo vse interese, naj jasno in odločno zahtevajo od Hribarja, naj to, kar je v izvrševalnem odboru svoje stranke obljubil, prav gotovo opusti, kajti, če bo še naprej delal za Belokranjsko železnico »kakor doslej«, potem bo delal še nadalje neumnosti, ki morejo le škodovati. Hribar naravnost norce brije s takimi obljubami. Doslej je le škodoval in nič, prav nič koristnega storil. Hribar je torej v resnici obljubil, da hoče še naprej škodovati — a kljub temu, mu je izvrševalni odbor liberalne stranke izrekel zaupanje. S tem se je liberalna stranka izrekla solidarno s Hribarjevimi kozolci. — Zato kličemo v interesu cele naše dežele liberalni stranki: Roke proč od Belokranjske železnice; ki znate le razdirati, pa ne graditi. Kamor vtaknete svoje nerodne roke, je le škoda, a nikjer korist. Belokranjska železnica se bo gradila v veliko korist kranjski deželi in hrvatsko-slovenskemu narodu, toda gradila se bo brez liberalne stranke, gradila se bo kljub liberalni stranki, kljub njenim klevetam, kljub njenim herostraskim nerodnostim. Gospodarski kulturni in politični razvoj našega naroda koraka preko naših liberalnih politikastrov na dnevni red.

Če bi se pa škodljive nezmislivosti slovenskih liberalcev proti novi železnici nadaljevale, potem gorje jim! Slovensko ljudstvo jih bo vedlo kaznovati.

Tedaj pustite odslej vsaj v miru Belokranjsko železnico! Kar ste škodovati mogli, ste škodovali. — Vsaj sedaj mirujte, ko vidite, da vse vre v vašem lastnem taboru radi vaše nerodnosti, lenobe in politične hudobije. Dajte mir — da se v miru izvrši veliko delo nove zgradbe blagostanja in napredka naše dežele!

Državni zbor.

Gosposka zbornica.

Gosposka zbornica je izvolila v soboto pogodbeno komisijo in kvotno deputacijo. Sejo je otvoril predsednik včeraj ob 3. uri 20 minut z nagovorom, v katerem naznaja, da se trajno boljša cesarjevo zdravje. Spominjal se je predsednik tudi rajnega gosposkozborničnega člana kneza Alfreda Liechtensteina. Zbornica je nakazala posebni komisiji postaviti o službeni pogodbi kmečkih in gozdarskih uslužbencev in pa Exnerjev predlog o državnih zavodih za tehniške poizkuse. V kvotno deputacijo so izvolili med drugim tudi barona Schwegla.

Gosposkozbornična pogodbeno komisija.

Gosposkozbornična pogodbeno komisija se je konstituirala takoj po seji. Načeljuje ji baron Chlumsky, nameščuje ga markiz Bacquehem. Komisija hoče natančno proučiti pogodbo ne le z gospodarskega stališča, marveč tudi s stališča glede na bodoči razvoj monarhije.

Preosnova tiskovne postave.

V minulem državnozbornem zasedanju je tiskovni odsek končal posvetovanja o Koberjevem zakonskem načrtu glede na izpremembo tiskovne postave. Poročilo pa ni bilo niti postavljeno na dnevni red. Jutri se namerava predložiti poročilo zbornici.

Proračun za leto 1908.

Vlada predloži proračun za leto 1908 zbornici bodoči teden.

Prepoved za izvažanje krme. — Uradniki niso prisiljeni, da nosijo uniforme.

V »Poljskem kolu« so naročili poslancu Maslanki, da vloži predlog glede na prepoved o izvažanju krme. Nadalje je izjavil Abrahamowicz, da kakor mu je povedal finančni minister Korytowski, vlada ne namerava siliti uradnikov, da morajo nositi uniforme.

ČEŠKA KRIZA.

Praga, 27. oktobra. Včeraj se je posvetoval mladočeški izvrševalni odbor o zadnjih dogodkih na Dunaju. Obširno je poročal dr. Kramar. Češka ministra sta delala na to, da se ustanovi skupni češki državnozborni klub glede na enotni nastop vseh mladočeških poslancev v zadevi nagodbe. Voditelj čeških strank so prosili Becka, naj dovoli znane češke zahteve ali jih vsaj zagotovi. Beck je pa to odklonil. Ker si Beck ni mogel zagotoviti za nagodbo čeških glasov, je odobril mladočeški klub demisijo obeh čeških ministrov. Sklenili so: Izvrševalni odbor se zahvaljuje češkima ministroma za njuno požrtvovalno

delovanje in jemlje njunin odstop z zadovoljstvom na znanje. Izreka se tudi zaupnica in zahvala načelniku državnozbornskega kluba dr. Kramaru.

Praga, 27. oktobra. »Česke slovo« piše, da je poizkušal Foit začetkom tega meseca doseči sporazumljenje med češkimi agrarci in mladočehi. Načrt se je izgubil na Dunaju, a misel še živi. Mnogo agrarcev želi, da se združijo mladočehi. Na to zvezo upa tudi baron Beck. A če se ne izpolni zahteve češkega ljudstva, se morajo postaviti v boj takoj vsi češki poslanci.

POIZKUŠENO PODKUPOVANJE BRNSKEGA OBČINSKEGA SVETNIKA.

Brno, 27. oktobra. Brnski občinski svet je sklepal včeraj o novi nagodbi z družbo cestnih železnic. Ker je poizkušal neki družbeni uradnik pred tedni podkupiti glede na pogodbo nekega brnskega občinskega svetnika, se sklene, da občinski svet ne nadaljuje z družbo pogajanj, dokler ne dobi občinski svet zadoščenja.

FRANCOSKA ZBORNICA.

Pariz, 27. oktobra. V zbornični seji 25. t. mes. trdi poslanec Gautier, da Francoska ni dovolj zavarovana. Vojni minister Piquart izjavi, da nadkrijuje francoske čete nemške, ki imajo le nekoliko boljše topove. Zbornica je izrekla vladi glede na obrambo zaupnico.

NAPADI NA ŽELEZNIŠKE VLAKE V RUSIJI — RUSIJA IN JAPONSKA.

Peterburg, 27. oktobra. O treh napadih na železniške vlake so došla poročila. V Kutajsu je bil napaden poštni vlak. Ropari so ubili enega in ranili štiri orožnike. Oropali so pošto. Tudi iz Batuma se poroča, da je napadlo 40 roparjev neki poštni vlak. Ropari so streljali na vlak. Vojaki so streljali na roparje. V boju je bil ubit vlakovodja in ranjenih več vojakov. Ropari so vdrli v poštni voz in odnesli denarne vreče. Iz Kiele se pa poroča, da so napadli ropari na postaji Stankov vlak, s katerim se je vozil blagajnik železniške uprave, ki so ga ropari ranili. Ropari so odpeli lokomotivo in se odpeljali ž njo proti Strzemieszycu. Vojaki zasledujejo roparje.

Peterburg, 27. oktobra. Rusko zunanje ministrstvo je razdelilo diplomatičnim zastopnikom rumeno knjigo o rusko-japonskih pogajanjih leta 1906/07. To je prvi slučaj, da je Rusija razdelila taka obvestila drugim diplomatom.

PRIPRAVE SRBSKE VLADE ZA VČERAJ-NJI PROTESTNI SHOD V BELGRADU.

Belgrad, 27. oktobra. Glede na nameravani protestni shod opozicije zaradi odgodenja srbske skupščine koncentrirajo srbski poslanci Plantan neke na Dolenjskem reševal socialno vprašanje. »Narod« je tisto »reševanje« ponatisnil. Tedaj se je govorilo natiroma, da je zahteval Plantan od »Naroda« honorar za tisti ponatisel. Nekoč sem pa slučajno videl na Plantanovi mizi malo brošuro »Lösung der sozialen Fragen«.

Smisel za umetnost je tako minimalna, da bodi Bogu o tem potoženo. — Znanje v literaturi je revno. Torej zelo banalno. Ampak, ljubi moj, čemu pa bi bilo te nepotrebne navlake, ko so tu gostilne, karte, pijača in časih celo ženske? Saj — kultura to je vse nekaj drugega. Bom takoj povedal, kaj je kultura v očeh narodno-napredne inteligencije na deželi. Sreča me zadnjič na cesti znanec in mi začne hlastno pripovedovati brezpomembno dnevno novico. Pravim: »Kdo pa Vam je to povedal?« — On: »Gospa kontrolorjeva mi je pripovedovala vse to!« — Jaz: »Kako pa more kontrolorka to vedeti?« — Končano.

Domov sem šel in pozabil na vse to. Re-vež nisem slutil, da sem se bil vsedel med ose. Mirno sem jih preslišal kar so mi jih v svojem ogorčenju odmerili. Priznam, pregrešil sem se bil neodpušljivo. Tako so me obirali:

»In to hoče biti kulturni in izobražen človek? Pomislite — rekel je »kontrolorka!« Ko mora vendar vsakdo vedeti, da se med izobraženimi in kulturnimi ljudmi deče »gospa kontrolorjeva.«

Skoro sram me je hotelo biti. Odpustite — saj ne vem kaj je kultura.

Agresist.

LISTER.

Pismo z dežele

V svojem zadnjem pismu sem Vam, cenjeni gospod urednik, razložil dejanja in nehanja podeželske in malomestne inteligencije v kulturnih in posebnih v verskih vprašanjih. Če se prav spominjam, sem dejal, da je ta inteligencija strašno omahljiva in vzorno nestalna. Čuditi se ni; zakaj tudi moda je nestalna; mehka, gnijala buška je. Kadar govori naš malomestni ali pa podeželski inteligent o modernosti, misli največkrat na modo, ker ne razločuje obeh pojmov. Ravna se namreč vedno po tem, kaj dela in piše ostali svet; seveda »napreden, moderen« svet.

Priznati se mora, da je to stališče silno — komodno recimo. Vsled tega odločuje pri tej »napredni« in »svobodomiseln« inteligenciji dnevni časopis nad vse mogočno. Brutalno celo. Dolgočasni »Slovenski Narod« s svojimi navno oblastnomogočnimi polemikami je pravzaprav izborna duševna hrana za to »inteligencijo« na deželi. Tri stvari so, ki neprestano, neomahljivo stoje v ospredju: »Slovenski Narod«, pijačevanje in ženska. Zadnja seve kot manjvreden subjekt. To je ves liberalni evangelij »svobodomiseln« in »napredne« inteligencije na deželi.

Kaj zahteva ta liberalizem?

Zelo ponižen je. Kakor je ponižno življenje velike večine teh ljudi. Teje zahteva:

Ne moti me v moji duševni komediji in

površnosti. Pusti v miru moje prešerno pijačevanje. Ne napravljaj mi sitnosti pri ženskah. Vse?

To je vse. Analiza je sicer priprosta, ampak jasna in natančna. Čemu hliniti, čemu zakrivati resnico. Povejmo si v obraz, kar je poštenega in dobrega!

Tudi v političnem oziru velja načelo komodnosti. Čemu pa bi premišljevala in pretehtavala »napredna« in »svobodomiseln« inteligencija na deželi, v malih, s prijaznimi in ponižnimi krčmami prenapolnjenih mestecih, komu naj pri volitvah odda svoj glas? Črno na belem je čitala svoja navodila in političsko prepričanje v glasilo inteligencije, »Slovenskem Narodu«. Poslej jih bo čitala v »Sloveniji«. Tu navodila in tam komentare. Tako bo tudi za naprej vse v redu, kakor je bilo doslej. Politiško prepričanje teh »narodnih voditeljev« ostane staro. Zakaj, »voditelj« hoče biti med »narodno-napredno« inteligencijo vsakdo. Obrni se med temi ljudmi na katero stran te je volja — povsod ti preti nevarnost, da te pošteno nahruli kak »voditelj«. Razloček je le ta, da imajo eni višjo, drugi nižjo šaržo, večji in manjši rešpekt pred svojim lastnim političnim prepričanjem. Stranka uniforme!

Zmedenost je naravnost klasična. Politiški porazi liberalizma so pa lahko umljivi. Jaz za svojo osebo se zelo čudim, da ne nastopa pri volitvah v enem in istem kraju kar po več liberalnih kandidatov. To bi bilo konsekvenco in logično. Pa — kdo bi bil tak bedak, ki bi iskal teh zalih reči pri naših narodno-naprednih rodoljubih z dežele.

Govoril sem zadnjič s takim inteligentom o liberalizmu. Prašam ga, zakaj se pač ime-

nuje liberalca, ko on vendar ne more odobravati načela liberalizma.

Dejal je: »Zato sem liberelec, ker se ne pustimo (govoril je dosledno z »mi«) komandirati!« — »Od koga komandirati?« — »Od farjev!« — »Ali, oprostite, kaj vas duhovniki komandirajo?« — »Nö —! Saj povsod zmagujejo; pri slehernih volitvah zmagajo. In mi?«

Hotel sem napeljati pogovor na gospodarske in administrativne postulate liberalizma. Mož me je mirno poslušal. Ko sva se razgovarjala baš o posledicah svobodne konkurence in se menila o angleški carinski politiki, mi je nenadoma, nenadoma vrzel v obraz: »Ampak Šusteršič je le prodal koroške Slovence!«

Naprej seveda nisem mogel. Pošteno me je nahrulil. Šele pozneje sem se domislil: Saj ni govoril on; »Slovenski Narod« je govoril iz njega. Natančno tiste stavke je izgovarjal, ki sem jih pred meseci in dalje čital v navedenem listu. Greš po cesti, ljubi moj, in misliš, da si srečal človeka, naprednega in svobodomiselnega. Figa! Avtomat si srečal. Zakrij si obličje, o Edison!

Če že v političnem oziru ni možno pametno in objektivno govoriti s to »napredno« in »svobodomiseln« inteligencijo, kako bi bilo mogoče govoriti z njo o drugih vprašanjih, kulturnih in socialnih. V socialnih vprašanjih je velika večina te liberalne inteligencije ignorantna. Ne vé prav nič in smatra socializem samo za nekaj mimogredoči političski pojav. Mezdni boji, starostno zavarovanje, komunalna stanovanja, tarifne pogodbe, socialni bojkoti, zadružništvo — same španske vasi.

V spomin mi prihaja, kako je svoje čase

ska vlada v Belgradu vojake iz drugih garnizij. Došel je iz Bosarovca 9. pehotni polk, v Belgrad koraka 5. pehotni polk z Balieva. Došlo je v Belgrad tudi mnogo orožnikov in pozvani so z dopusta vsi vojaki belgrajske garnizije. Protestni shod zboruje na trgu za kraljevo palačo.

Belgrad, 27. oktobra. Poveljnik kraljeve garde, podpolkovnik Dunječ, ki se je sprl s svojci s prestolonaslednikom, je postal poveljnik trdnjave Kladovo.

SOC. DEMOKRATJE MED SABO.

Rim, 27. oktobra. Gališko namestnišrečne stavke železničarjev traja dalje. Soc. demokratsko vodstvo pozivlje proletarijat na boj proti sindikalistom, ki jih imenuje zločince, katere treba ugonobiti.

PROTI NEVARNOSTI KOLERE V GALICIJI.

L'vov, 27. oktobra. Gališko namestništvo je odredilo z ozirom na kolero v ruski guberniji Lublin natančno preiskavo potnikov in prtljage na postajah Nadbrezie, Majdan Sieniawski in Buda Zbaraska. Carinske podružnice v Lazkiju, Koziarini in Strzymilczu so zaprli za osebni in tovarni promet.

NOVI BOJI V MAROKU.

London, 27. oktobra. Iz Gibraltarja se poroča listom, da je napadel Muley Hafid v noči 25. t. m. Mogador. Francoski ladji »Admiral Aube« in »Desaix« sta streljali na napadale, ki so imeli velike izgube. Parnik »Artas« je izkrcal nato takoj 1000 Abdul Azisovih vojakov, da pomnože mogadorsko posadko.

Pariz, 27. oktobra. Francoski ministrski svet je vzel na znanje zadnja poročila iz Maroka. Mogoče je, da se Muley Hafidovi vojaki spopadejo z Anflo rodod, ki straži Mogador, pred katerim so usidrane tri francoske ladje. Abdul Azis ima v Mogadorju 1200 vojakov in je z Anflo-rodod močnejši, kakor Muley Hafid.

London, 27. oktobra. »Banque de Paris et de Pays bas« je v zvezi z drugimi bankami dovolila maroškem sultanu Abdul Azisu posojilo 60.000 funtov šterlingov.

BELGIJA IN KONGO-DRŽAVA.

Bruselj, 27. oktobra. Bruseljski listi poročajo, da sta belgijska in vlada Kongo-države potrdili pogodbo glede na priklonitev Kongo-države Belgiji. Glavni boj o potrditvi pogodbe se bo pa še bil v belgijski zbornici.

Zanimiva sodnijska obravnava.

(Telefonično poročilo »Slovenca« iz Gorice.)

Gorica, 28. oktobra 1907. Danes dopoldne ob 9. uri se je pred okrožnim sodiščem v Gorici začela zanimiva obravnava proti liberalcu Drag. Gilčvertu, obtoženemu, da je imel nepošteno kreditne opravke. Drž. pravdnštvo toži Gilčverta radi pregreška po § 1. drž. zakona. Iz obtožnice posnemamo:

Državno pravdnštvo obtožuje Dragotina Gilčverta, rojenega dne 14. oktobra 1877 v Spitaliču pri Konjicah, občina Tolsti vrh, tja pristojnega, sedaj bivajočega v Gorici, pisarnovodjo pri advokatu dr. Treotu, da je, da-joč oziroma podaljšujoč kredit Francetu Kalin, njegovi ženi Ani in Jožetu Poljšaku — le teh lahkomišljenost, znano mu stisko, ter slabo razumnost s tem v svojo korist obrnil, da si je dal sebi nakloniti imovinske dobičke in sicer: 1. v Gorici dne 9. septembra 1905 zadolžnico in izjavo od Fr. Kalina in Jožeta Poljšaka za 1440 K 87 h, istega dne štiri menice od Franceta Kalina in Jožeta Poljšaka za 300 K + 300 K + 300 K + 362 K ter štiri menice za iste zneske od Ane Kalin; 2. v Gorici dne 13. februarja 1906 kupno pogodbo od Jož. Poljšaka in Fr. Kalina za 1288 K; 3. v Ajdovščini dne 2. oktobra 1905 menico za 150 K od Franceta Kalina in 4) v Vrtovčah dne 29. dec. 1905 menico za 384 K od Jož. Poljšaka.

Ti imovinski dobički so po svoji brezmernosti omenjenim dolžnikom pospešili pogubo v gospodarstvu. Gilčvert je s tem zakrivil pregrešek zoper nepošteno postopanje v kreditnih opravilih. Za priče predlaga drž. pravdnštvo: Franceta Kalin, Ano Kalin, Jožeta Poljšak, Alojzija in Jožeta Marc, notarija dr. Kotnika in Lokarja.

Razlogi so sledeči:

France Kalin iz Lisjakov, občina Šmarje pri Ajdovščini je posedoval lepo posestvo, ki ga je pa vsled trne uši moral zadolžiti. 34 tisoč kron vredno posestvo je bilo koncem l. 1904 obremenjeno blizu okrog 22.000 K, med temi je bila za 12.000 K vknjižena liberalna »Goriška ljudska posojilnica«, in za 8000 K žena Ana. Ker je Kalin zaostajal s plačili, ga je »Goriška ljudska posojilnica« gnala na dražbo premičnin, ki bi se bila imela vršiti dne 23. decembra 1904. A pri tej dražbi ni bilo kupca. Druga dražba se je vršila 23. febr. 1905 in je Fr. Kalin prvič prišel skupaj z Gilčvertom, vodjo pisarne dr. Treota, ki je zastopal »Goriško ljudsko posojilnico«. Na tej dražbi je Gilčvert kupil na svoj račun za 439 K (!) 2 bednja, 40 hektov vina in en koleselj, kar pa je bilo cenoeno (!) za 1275 K. Po izvršeni dražbi je Kalin od Gilčverta kupil premičnine za 800 K, torej za 400 K dražje, kakor pa jih je kupil Gilčvert na dražbi. Ker pa Kalin ni imel denarja, sta se ob udeležbi Ane Kalin in sodnega cenilca Jož. Poljšaka domenila sledeče: Gilčvert je napravil kupno pogodbo, glasom katere sta Fr. in Ana Kalin plačala kupnino z menico 800 K ter dovolila vknjižbo na nepremičnine Franceta Kalin in na terjatev Ane Kalin, ki je bila zavarovana pri istem premoženju. Jožet Poljšak pa je bil kot porok. Gilčvert se je zavezal, da čaka na 800 K štiri mesece proti 6% obrestim. Istočasno so podpisali Fr. in Ana Kalin ter Jož.

Poljšak menico za 800 K, s katero so se zavezali plačati 800 K že naslednjega dne, dasi je Gilčvert dobro vedel, da tega ne bodo mogli storiti. Sedaj vsi trije zatrljejo, da se je govorilo le o tem, da bodo 800 K morali plačati v štirih mesecih.

Gilčvert je že res takoj 25. febr. 1905, torej dva dni pozneje, vložil tožbo ter uvedel vsestranska izvršila proti vsem trem, ne zme-neč se za svojo obveznost, da čaka na plačilo 800 K do 23. junija. Tožbe in eksekucije so se vlekle do 9. septembra 1905.

Prvi slučaj.

Tega dne je Gilčvert poračunal svojo tirjatev s Fr. Kalinom in Jož. Poljšakom na način, da je, ne glede na okolnost, da je 23. februarja 1905 za 439 K kupljene premičnine za 800 K nazaj prodal Francetu Kalin, uračunal na svojo korist cenilno vrednost onih premičnin 1275 K, tožbene in izvršilne stroške 258 K 51 v, od zneska 1240 K 87 v obresti za štiri mesece naprej 21 K 13 v, vsled česar si je vračunal 1554 K 64 v, od tega zneska je odpustil 92 K 64 v, in tako vgotovil tirjatev 1462 kron. Na račun teh 1462 K je Kalin plačal 200 K. Ta račun pa ne odgovarja dejanskemu položaju. Na podlagi sodnih spisov je obstojala tirjatev Gilčverta dne 9. septembra iz glavnice 800 K, iz obresti od 24. febr. do 9. sept. 1905 26 K in iz sodnih stroškov 213 K 69 v, skupaj 1039 K 69 v.

Po tem računu, glasečem se na 1262 K, je sestavil Gilčvert 9. sept. 1905 zadolžnico na 1262 K, kjer se vsi trije dolžniki zavežejo plačati ta znesek v sledečih obrokih: 300 K dne 9. oktobra 1905, 300 K dne 9. novembra 1905, 300 K dne 9. decembra 1905, 362 K dne 9. januarja 1906. Kljub temu proračunu, oziroma novaciji pa so dolžniki morali izjaviti, da se vknjižbe do 9. septembra 1905 na podlagi prejšnjih menic ostanajo v polni veljavi do plačila tega novega dolga. To izjavo in zadolžnico sta podpisala Franc Kalin in Jožet Poljšak sama, ker Ane Kalin istega dne ni bilo v Gorici. Istega dne pa sta France Kalin in Jožet Poljšak morala Gilčvertu podpisati štiri menice za 300 + 300 + 300 + 362 K z zapadnim rokom 9. oktobra, 9. novembra, 9. decembra, 1905 in 9. januarja 1906. Čez nekaj dni pa je druge štiri menice poslal Ani Kalin na dom, da jih je podpisala. Na ta način si je Gilčvert, ki si je dne 23. februarja 1905 zdrazil premičnine za 439 K, dne 9. sept. istega leta dal priznati tirjatev za 1462 K in dobil v ta naslov zadolžnico in štiri menice od Fr. Kalina in Jož. Poljšaka ter štiri menice od Ane Kalin ter si s tem dal nakloniti imovinske dobičke.

Da je mogel Gilčvert svoje dolžnike tako izkoriščati, se da razlagati iz tega vzroka, ker so se vsi trije nahajali v veliki stiski, in so poleg tega še precej nerazumni ljudje. Na ta način je vse tri pripravil na rob gospodarskega propada, da jih je zasledoval z vsemi možnimi izvršbami, kakor kažejo sodne listine.

Drugi slučaj.

Dne 12. februarja 1906 je bila dražba premičnin pri Jožetu Poljšaku, na kateri je Gilčvert kupal dva vola, dve kravi, 3 sode in dva bednja za 432 K (!). To vsoto, odbivši 7 K 10 v, pa mu je sodni sluga takoj zopet izročil na račun njegove tirjatev. Gilčvert pa je za 432 K združene premičnine prodal nazaj Jož. Poljšaku za cenilno vrednost 1288 K. Drugi dan so sestavili kupno pogodbo, v kateri se Poljšak zavezuje plačati kupnino 1288 K s 6% obrestmi, in sicer 644 K 11. novembra 1906 in 644 K do 11. februarja 1907. Porok je bil pa France Kalin. Oba istočasno sta mu dovolila vknjižbo zastavne pravice na svoje nepremičnine. Tudi ta imovinski dobiček, ki si ga je Gilčvert nanovo pridobil vrh onih z dne 9. sept. 1905, pripomogel je k gospodarskemu propadu dolžnikov. Na podlagi posameznih meničnih povelj je Gilčvert koplčil od-slej eksekucijo na eksekucijo, dokler ni sled-njič iztožil menici po 362 K, ki ste zapadli 9. januarja 1906 ter na podlagi dotičnih menič-nih povelj zarubil posestvo in nepremičnine Franca Kalina in Jožeta Poljšaka ter dne 31. januarja predlagal rubež in prodajo premičnin Ane Kalin, akoravno je dva dni poprej izvedel, da ta ničesar nima. Ako tudi vsi doslej na-vedeni slučaji zadostno podkrepljujejo trdi-tev, da so bili imovinski dobički brezmer-ni, upoštevati je dalje, da je Gilčvert vkljub dne 9. septembra 1905 sklenjeni inkrimovani za-dolžnici, s katero se je ustanovila novacija, nadaljeval z izvršbo, poslužuje se prvega učenicega povelja od dne 25. februarja 1905.

Tretji slučaj.

Tekom mnogobrojnih izvršb dogodil se je dne 20. oktobra 1905 še tretji slučaj, pri katerem se je Gilčvert, uporabivši stisko, v kateri se je nahajal France Kalin, dal nakloniti imovinski dobiček, ki je brezmeren vsled zveze z ostalimi pripomogel k gospodarske-mu polomu. Omenjenega dne bi se bila pred ajdovskim okr. sodiščem imela vršiti vsled predloga »Gor. ljudske posojilnice« dražba nepremičnin Franceta Kalina. Prisostvoval je tudi Gilčvert in le ta, ki je imel od posojilnice strog nalog, izvršiti dražbo, jo je ustavil, ker se je Fr. Kalin zavezal plačati 150 K za stroške udeležbi pri dražbi. Gilčvert si je dal spre-jeti od Fr. Kalina menico za 150 K, katero je dva dni pozneje iztožil in na podlagi dotične-ga meničnega povelja izvedel je vse mogoče izvršbe. France Kalin je, kakor rečeno, plačal stroške udeležbe pri dražbi Gilčvertu kot od-poslancu »Gor. ljudske posojilnice« z menico 150 K. Vkljub temu pa je »Goriška ljudska po-sojilnica« pet dni pozneje posebej predlagala ugoditev stroškov pri dražbi z K 49-70, od katerih so pa bili sodno ugotovljeni le stroški za K 3-70.

Četrti slučaj.

Konečno je še četrti slučaj, radi katerega v zvezi z ostalimi se smatra utemeljeno zvati Drag. Gilčverta iz kazenski odgovornosti. Dne 29. decembra 1905, ko je bilo od strani Gilč-verta iz raznih menic uvedenih že mnogo iz-vršb, imela se je vršiti dražba premičnin ome-njenega obvezanca na njegovem domu v Vr-tovčah. Gilčvert se je osebno pripeljal k draž-bi in ker ga je Jožet Poljšak prosil, naj ustavi dražbo, napravil mu je, kakor on sam razlaga, račun, pri katerem je upošteval glavnico 300 kron s pripadki, do tedaj nezavarovane stroš-ke iz nekaj brezuspešnih izvršb radi drugih glavnice. Račun je baje pokazal, da dolguje Poljšak 484 K. Poljšak je takoj na račun pla-čal 100 K in za ostalo svoto sprejel menico 384 K, ki jo je Gilčvert iztožil dne 16. jan. 1906 in na podlagi katere je dosegel izvršbo s prisilno osnovo zastavne pravice na nepre-mičnine Poljšakove.

To so v kratkih potezah dejstva, ki po-vsem opravičujejo trditve o brezmernosti po-stopanja od strani Dragotina Gilčverta. Vsi sodni predlogi Gilčverta so bili vloženi s podpisom odvetnika dr. Drago-tina Treota. Ta pa je tudi vedel, da je od dru-ge strani »Goriška ljudska posojilnica« ko-nečno sklenila spraviti na vsaki način na dražbo Kalinovo premoženje. Dne 4. marca 1906 je posojilnica vnovič predlagala dražbo nepremičnin Kalina. Dne 15. maja 1906 se je cenilo premoženje Kalinovo na 32.784 K 52 v. in prodalo dne 2. julija za 22.572 K. Brez-dvomno bi bil Gilčvert od svoje strani spravil na dražbo Poljšakovo premoženje, ako bi se ta konecno vendar ne uveril, da se mu bliža gospodarski polom.

Odločil se je najeti posojilo pri »Centralni posojilnici« v Gorici in plačati Gilčverta. Dne 8. junija 1906 se je napravil konečni rač-un, ki jasno dokazuje, kako daleč je Gilč-vert v 16 mesecih došel s svojo izvirno tir-jatvijo v znesku 800 K. Do 8. junija 1906 je prejel Gilčvert ob raznih prilikah na račun 777 K 50 vln. in omenjenega dne mu je Poljšak plačal vsoto 3750 kron!!!

Tedaj šele so se oprostili France in Ana Kalin ter Jožet Poljšak Dragotina Gilč-verta, katerega slovom oblastvenih informacij splošno smatrajo sposobnih za de-janje, radi katerega se mora braniti pred ka-zenskim sodnikom. Z ozirom na vse to je ob-tožba upravičena.

Gilčvert se je zagovarjal, da ni kriv in da je povsod lepo nesreči prišel notri. Dopold-ne so bile zaslišane priče, nakar se je ob-ravnava prekinila ob tri četrt na 2. uro po-poldne in se nadaljuje ob pol 4. uri popoldne.

Afera gospoda župnika Čebašeka.

Mnogo se je govorilo v zadnjem času o aferi, ki jo je imel gospod Ivan Čebašek, žup-nik na Trati s tamošnjim liberalcem Janezom Peternelom. Na razna vprašanja, ki so nam zaradi te stvari došla, pojasnimo drage volje slučaj, ker nam je prav ljubo, da slovenski svet izve kakšne sodbje izdajajo nekatera so-dišča na Kranjskem. To je hvalježen donesek za galerijo slik in sličic, kakor jih bomo od-slej po možnosti redno donasali iz sodne dvo-rane. Stvar je bila sledeča: Neko nedeljo me-seca aprila t. l. je gospod župnik Čebašek med pridigo govoril — in tu se sklicujemo na besedilo nasprotne tožbe same — tele besede: Da, celo tak se dobi v naši občini, ki laže, da je spoved stara šele 300 let. Po čemu po-šilja tak človek otroke h krščanskemu nauku?

S temi besedami se je čutil razžaljenega Janez Peternel in je vložil zoper župnika tož-bo zaradi žaljenja časti. Zastopal ga je se-veda univerzalni zastopnik vseh liberalcev dr. Novak. Pri razpravi je gospod župnik za-stopal stališče, da sploh ni žaljivo — vsaj v naših modernih dneh ne, če se komu očita, da ne priznava zakramentalnega značaja spo-vedi. Če bi se postavil na stališče, da je to kaj žaljivega ali nečastnega, tedaj bi se mo-ralo danes največjim znanstvenim kapacite-tam reči, da je njihovo mišljenje nečastno. Dr. Novak je seveda v tem slučaju postal tako pobožen, da je trdil, da je to na vsak način nekaj nečastnega, če kdo ne verjame, da je zakrament pokore postavil Kristus sam in če trdi, da je spoved stara šele 300 let.

Sodnik, pristav dr. Deu, ki se je svojčas kaj rad ponašal s prijateljskimi odnošaji z očeti kapucini, je seveda v svoji pobožnosti tudi čutil, da je župnikovo očitiranje žaljivo, ker je tako brezversko mišljenje nekaj nečast-nega. Do obsodbe je prišlo, ker župnik Če-bašek ni imel takrat na razpolago dokazov, da je tožeči Peternel res o spovedi govoril, da še ni stara 300 let.

Kmalu potem se je po celi občini za-znalo, zakaj je bil gospod župnik obsojen in zglasila sta se pri njem dva moža, ki sta bila pripravljena pod prisego izpovedati, da je Janez Peternel okoli govoril sledeče be-sede: »V sv. pismu sem bral, da je spoved stara šele 300 let in so si jo farji izmislili, to je sama farška izmišljotina.«

Na podlagi tega je prosil župnik Čebašek za obnovo kazenskega postopka. Tozadevno preiskavo je vodil zopet adjunkt Deu. Za-slišana sta bila France Pezdur, posestnik na Žirovskem vrhu, ki je z vso odločnostjo po-trdil, da je Janez Peternel letos v resnici v Jelovčanovi gostilni v Gorenji vasi gori na-vedene besede o spovedi govoril. Sodnik Deu možu na kratko ni verjel, ker so prišli potem Jelovčanovi ljudje kot priče in rekli kolikor so oni slišali, da Peternel kaj takega ni go-ovoril. Pripomniti je, da je Jelovčan bil prej župan na Trati in da mu je župnik Čebašek pripomogel, da je prišel ob županski stolec. Dalje se pa ne sme prezreti, da je prav lahko Peternel kaj takega govoril, ko nobenega Je-lovčanovih ni bilo v gostilniški sobi. Sploh

je pa tudi mogoče, da so preslišali, če se je kaj takega govorilo.

Na podlagi izpovedi Jelovčanovih ljudi je Deu še enkrat zaslišal Pezdurja, ki je z vso odločnostjo ostal pri svoji trditvi in opeto-vano izjavil, da je Peternela dobro razumel in da je vsaka zmotna izključena.

Nadalje je bila zaslišana Pezdurjeva žena in je izpovedala, da ji je mož takoj, ko je prišel iz Gorenjevasi, pripovedoval, kaj da je govoril Peternel o spovedi v Jelovčanovi go-stilni. O tem sta se menila pozneje še več-krat z možem.

Iz te zadnje okolnosti je razvidno, da je bila Pezdurjeva izpovedba popolnoma zanes-ljiva.

Kot zadnji je bil zaslišan Martin Šubic, posestnik v Žirovskem vrhu. Ta je pred so-diščem izjavil, da je pripravljen pod prisego potrditi, da je v resnici govoril Peternel gori navedene besede.

Vsak nepristranski človek bi pričakoval, da bo po teh dokazih sodnik Deu dovolil ob-novo postopka. Pa ne tako! Adjunkt Deu je klical na sodišče celo vrsto liberalcev iz raznih krajev Poljsanske doline in iz Žirov, ki so imeli potrditi in so seveda tudi potrdili, da je Peternel zelo pobožen mož, o katerem se ne more verjeti, da bi kaj takega o spo-vedi govoril, trdili so, da je priča Pezdur omejen in konecno tudi, da je Martin Šubic celo nezanesljiv človek. Nobene priče pa ni vprašal q tem, iz česa sklepajo na Peter-nelovo pobožnost. Pezdurjevo omejenost in Šubicovo nezanesljivost. Sodnik je tedaj pu-stil župnikove sovražnike in nasprotnike de-lati sodbo po kakih subjektivnih pojmi. Pa bil je adjunkt še natančnejši, našel je nam-reč, da je bil pred dvema ali tremi leti enkrat Martin Šubic zaradi žaljenja časti kaznovan.

Uspeh zasliševanja je bil, da je Deu za-vrnil predlog na obnovo kazenskega po-stopka, utemeljeval pa je svoj sklep previdno sledeče:

France Pezdur, ki je omejen, je Peter-nela gotovo napak razumel in se je motil tudi takrat, ko je svoji ženi o tem pripove-doval. Neverjetno je, da bi Peternel najprej kaj takega o spovedi govoril, potem pa šel zaradi tega koga tožiti. No v tem pa adjunkt Deu liberalce prav slabo pozna. Če že ni hotel verjeti, da se je kaj takega pri Pe-ternelu zgodilo, bi pa mi prav lahko navedli precej slučajev, kjer je kak liberalec napravil lumparijo, a ko se je o njej izvedelo, začel iste, ki so o tem pripovedovali tožiti, čeravno so resnico govorili.

Tudi Martinu Šubic sodnik Deu ni ver-jel, kajti on je po izpovedih vseh poljskih liberalcev malo verodostojen zlasti tudi za-radi tega, ker je bil že enkrat zaradi žal-jenja časti kaznovan. Včasih se takim pri-čam ni verjelo, ki so bile kdaj kaznovane zaradi goljufije ali krivega pričevanja, adjunkt Deu je pa tako rahločuten, da tudi tistim več ne verjame, ki so bili v celem svojem živ-ljenju enkrat zaradi žaljenja časti kaznovani.

To je kratko objektivno poročilo o aferi gospoda župnika Čebašeka, in si vsak raz-soden človek lahko napravi sodbo ali se godi gospodu župniku krivica ali ne. Ljudstvo v Poljsanski dolini je pa prepričano, da bo prišel tudi še za Janeza Peternela dan pravice.

Dnevne novice.

+ »Hribar ima vendarle tudi zasluge za belokranjsko železnico«, kajti bil je tudi član tozadevnega konsorcija — tako pripoveduje sobotni »Slovenski Narod«. V položaju smo. »Narodovo« novico še dopolniti: Hribar je celo član dveh konsorcijev za belokranjsko železnico. Prvi konsorcij se je osnoval pred par leti pod načelstvom dičnega notarja Plantana, in temu konsorciju je pristopil tudi Ivan Hribar. Koliko je bil ta konsorcij vreden, vč vsak človek v Belikrajini povedati. Dika discipliniranih notarjev, Ivan Plantan, ni drugega storil, nego da je daroval od svojih državnozbornskih dijet dve kroni, da je kole-koval prošnjo, katero je vložil za predkonce-sijo za belokranjsko lokalno železnico. Dalje ni ničesar storil. Vsaj znano ni potem nič več. Njegov kumpar Hribar je pa v deželnem zbo-ru zahteval denar za Plantanov konsorcij — kar je, kakor znano, dr. Šusteršič preprečil in tako prihranil deželi okroglo svotico. Tako je stala stvar, ko se je ustanovil resni konsorcij na Dunaju, pod predsedstvom grofa Harracha in podpredsedstvom dr. Šusteršiča. Nadaljni člani so s početka še bili Šuklje, dr. Homan, član gosposke zbornice Križik in tovarnar Pollak v Ljubljani. Ker pa se je našim somiš-ljenikom šlo le za stvarno delo in za nikako strankarstvo, je dr. Šusteršič sam v konsor-ciju predlagal, naj se vanj pokliče tudi še ljubljanski župan Hribar in pa predsednik tr-govske zbornice ljubljanske Lenarčič. Pred-log je bil soglasno sprejet. Lenarčič se ni prav nič zmenil za ta častni poklic in ga ni bilo ne jenedkrat blizu. Hribar pa ni drugega storil, nego da je štilil dičnega Plantana v konsorcij, zahtevajoč, da se ta dika notar-skega stanu tudi pokliče v konsorcij — kar so vsi drugi člani konsorcija z ogorčenjem odklonili. — To je torej Hribarjevo »delo« za belokranjsko železnico, in če treba, to vsak hip pred sodiščem lahko dokažemo. — Har-rach-Šusteršič-Šukljejev konsorcij pa ni pasel lenobe, kakor Plantanov, temveč se je takoj lotil pozitivnega dela, začel trasirati belokranj-sko železnico in ustvaril tako tehnično pod-lago, ki je veliko pripomogla k uresničenju projekta.

+ Zasluge za belokranjsko železnico. »Slovenski Narod« je moral že v četrtek glas-no priznati, da njegova stranka niti v sanjah ni pričakovala belokranjske železnice, da nje-

gova stranka pri tej celi stvari ni imela pravni opravi; spala je in sanjala, — pa še te sanje niso bile za nič. Sobotni »Narod« pa prinaša uvodnik pod naslovom »Poglavje o belokranjski železnici in nagodbi«, kjer mu je naenkrat vse jasno, jasno »kakor beli dan«. Res čudno, kako so se kar čez noč zjasnile liberalne glave okoli »Slovenskega Naroda«. Pa vendar se iz vsega članka vidi, da so še popolnoma zmešane. Zmes, ki se tam podaja, je že patološkega značaja. — Največjo skrb imajo sedaj »dokazovati« — ker priznavajo, da liberalci nimajo nobene zasluge pri tej stvari — da je tudi S. L. S. nima! No, o tem se ne bomo pričali. To je danes že zgodovinsko dejstvo, priznано v vseh krogih slovenske javnosti, da je Slov. Ljudska Stranka uprav mojštersko vodila stvar belokranjske železnice. Saj je to dokumentarično ugotovljeno za vse čase. Zato pa tudi merodajni možje S. L. S. niso bili prav nič presenečeni po tem sijajnem uspehu avstro-ogrskih pogajanj, ker so bili o stanju zadeve dobro poučeni in so seve molčati znali, ker se jim ni šlo za osebno reklamo, temveč za stvar. Neumno in otročje bi bilo, da bi se hoteli o tem pričati s komurkoli. Nam je za stvar in le za stvar. Belokranjsko železnico hočemo in sicer jo hočemo z vsemi silami. Ljudstvu — in menda tudi dolenjskim liberalcem — je vse eno, kedo železnico prinese, samo da se res zgradi! Ne bomo si pa pustili kratiti časnarske dolžnosti, da v tem slovesnem trenotju ugotovimo, kedo je za stvar kaj storil in kedo — nič, ali pa se celo škodoval, kakor je Hribar poizkušal v zvezi tovarišev iz »Saveze južnih Slaven«. In če bi bil Hribar, ali Tavčar, ali Plantan, ali sam Malovrh le količkaj pripomogel k srečnemu uspehu, bi mi lojalno to zabeležili. — Naj se gospodje v liberalni stranki enkrat učijo od poslancev S. L. S. resnega stvarnega dela, namesto da se čedalje globlje potapljajo v »farsko gonio« — pa bo znabit tudi zanje prišel čas, ko jih bomo mogli tu ali tam pohvaliti.

+ K zgradbi Belokranjske železnice. Inšpektor Opitz, dosedanj vodja jeseniškega gradbenega vodstva, je prestavljen v Novo mesto na Dolenjskem, odkoder se bo gradila nova železnica preko Metlike v Karlovec. Kranjska trgovska in obrtna zbornica, bo imela prihodnji četrtek javno sejo, da tudi ona zavzame stališče za zgradbo Belokranjske železnice.

+ Ob priliki katoliškega shoda na Dunaju bo tudi zborovanje udov tretjega reda sv. Frančiška iz cele Avstrije. Govorilo se bo o organizaciji reda in o njegovem razvoju v sedanjih razmerah. Program: Dne 17. novembra ob 7. zjutraj sv. maša s skupnim obhajilom v frančiškanski cerkvi. Ob 10. uri posvetovanje voditeljev reda o organizaciji reda. Ob 3. popoldne slavnostno zborovanje v dvorani Klementa Hofbauera (Dunaj, XVII., Kulmgasse 35). K temu slavnostnemu zborovanju so povabljeni vsi udeležniki katoliškega shoda. Zastopuje vstopnica katoliškega shoda kot legitimacija.

+ Idrijska realka. Podržavljenje občinske realke v Idriji je le še vprašanje časa. Zopet izključna zasluga »S. L. S.« Idrijska deputacija, ki jo je peljal Hribar k naučnemu ministru Marchetu, je to slišala iz ministrovih ust. Ko mu je stvar obrazložila, je minister odgovoril, da je vsled intervencije dr. Susteršiča v imenu Slov. kluba, stvar že v tiru. In deputacija — župan Šepetavec in Kristan — je šla potem do dr. Susteršiča in se mu je zahvalila. — To so suha dejstva.

+ Občinske volitve v Ložah pri Vipavi. K poročilu o sijajni zmagi v tretjem razredu dčastvaljamo, da so tudi v drugem razredu izvoljeni možje, ki so pri zadnji državnozbornski volitvi dali glas dr. Žitniku. Pri sedanjih razmerah smo z izidom jako zadovoljni. V I. razredu se S. L. S. volitve ni udeležila.

+ Zveza brez zadrug z nervoznostjo išče tega, kar ji manjka za življenje, namreč zadrug. Da od ljubljanske Zadrugne zveze ne dobi nič, je tako jasno kot beli dan; zdaj so se tudi liberalne zadrugne celjske zveze med seboj pomenile, da ne skočijo v Hribar-Lenarčičevo politično spekulacijo, ki bi jo ugnile drago plačati. Kaj koristi? V svoji obupnosti so se zatekli zvezarji brez zadrug v Dalmacijo, kjer rote frančiškane, naj pristopijo v liberalno zvezo? In sicer mislijo iz Ivaniševičeve zveze pokrasti nekaj zadrug. Don Ivaniševič naj se zato lepo zahvali svojemu političnemu pobratimu Hribarju. Seveda ni o tem niti govora, da bi kaka dalmatinska zadruga pristopila v liberalno zvezo. Zadrugniki imajo že jasneje pojme, kakor dalmatinski politiki! Obup tira nesrečne zvezarje še dalje. Ker ne gre z denarjem in vinom, poizkušajo z mlekom. Čujemo, da se lažejo ljudem, da je njihova »Mlekarska zveza« tista, ki jo hoče ministrstvo, in s takim slepim nameravajo privabiti nekaj zadrug. Mi pa opozarjamo, da je to samo zvijača. Naj se vsakdo natančno informira pri »Zadrugni zvezi« v Ljubljani, če stopijo do njega taki agitatorji ali osebno ali pismeno.

+ Prepovedano laško društvo. Vlada je prepovedala iredentistično mladinsko društvo »Fascio giovanile Carlo Cattanes« v Poreču, ker nosi društvo ime italijanskega revolucionarja, ki je l. 1848. v Milanu hujskal proti avstrijski vladi. Tako ime daje društvu antipatriotičen značaj in zato ga vlada ne more trpeti.

+ O Gostinčarjevi pravdi je baje govorila včeraj cela zbornica, kakor piše četrtek »Narod«. Bodi pribito, da Ivana Hribarja, če je on to novico zlegel, ni bilo niti na Dunaju. Noben poslanec o tej stvari ni žugnil niti besede; pač pa smo prepričani, da potem, ko se priobči Jakličeva interpelacija, zašumi po zbornici in sicer tako, da ne bo ljubo ne Hri-

barju, ne njegovim pristašem v sodnem talarju.

— Brzovlak pri Planini zadel ob skalo. V noči od sobote na nedeljo je nekoliko od postaje Planina proti Rakeku padla približno 1 tona težka skala na železniški tir, v katero je zadel mimo vozeči brzovlak, ki vozi ob 3. uri zjutraj skozi Ljubljano v Dunaj proti Trstu. Stroj je bil znatno poškodovan in pri vozovih so bile stopnjice potrgane. Vlak je napravil zaradi tega 45 minut zamude.

— Nova šola. Pri St. Juriju pod Kumom je bila v četrtek blagoslovljena in slovesno otvorjena nova šola ob navzočnosti g. c. kr. šolskega nadzornika Stiasnija, osemnajstih učiteljev in učitelj iz krškega in litijskega okraja, in obilice ljudstva. Zdej bosta dva razreda; prostora pa je tudi za štiri razrede in še stanovanja za učitelje. Štirje razredi bodo pač le, če se začne kopati bakrena ruda, katera je povsod okoli.

— Za napredek Bohinja. Pretekli četrtek, 24. oktobra, se je sešla ob Bohinjskem jezeru regulacijska komisija, obstoječa iz gg.: c. kr. okrajni glavar Detela, c. kr. oskrbnik versk. zaklada Januš, načelnik prometnega društva dr. Krisper, mestni inženir Koch, dr. Gregorič, Prosenč, oba boh. župnika in župana. Na licu mesta smo obudovali krasni regulacijski načrt g. Kocha, in kolikor mogoče tudi ogleдали mesta, ki so najbolj pripravna za prihodnje stavbe. K jezeru najbolj vabi vedna senca ob desnem bregu jezera, odtod tudi gotovo obilen obisk slapa Savice. G. okrajni glavar opomni, da če verski zaklad koj ob cesti parcelira svoj svet in ga strankam proda, da jezero silo na lepoto in obisku izgubi, ker bi lastniki vil les posekali in bi bil lep senčnat izprehod ob jezeru za vedno izgubljen. Prav iz srca je govoril g. okrajni glavar, ko je rekel, da bi se naj za vožnjo napravila pot skozi gozd 200 metrov nad sedanjo cesto, in stara ozka pot naj bi bila le pešpot. S tem bi verski zaklad prav nič ne izgubil, ampak le pridobil, ker bi se ob novi široki cesti lahko na obeh straneh stavile vile. — Veliko dobrega je že napravil g. okrajni glavar v Bohinju, če se mu še to posreči, si za Bohinj spletne nepozabne zasluge. Prav iz srca so mu tudi posestniki Studorske občine hvaležni, ker je v »Domojubu« omenjeno pravdo g. Stöhra in Cvetka, za slednjega odločil. — Izkopavajo se že pred par leti v »Slovincu« omenjeni starinski grobi. Koj prvi dan so odkrili trije grobovi, pri katerih se je dobilo več okroglih obeskov, trdi se, da so bili to gotovo slovanski grobovi iz 8. ali začetkom 9. stoletja. V soboto se je delo nadaljevalo, če je tudi deževalo. Odkrili so zopet tri nove grobe, našli so zopet obeske, tudi en prstan, male obročke, ki so jih menda stari Slovani nosili ob čelu; posebno zanimivo je kresalo, ki je bilo v grobu. Pač so si izkresali ogenj, ker ni bilo vžgalnice. Delo se še nadaljuje prihodnji teden, in ker je bilo tako srečno na takozvanih »Zalah«, hočejo poskusiti na »Podovnici«, kjer so pred več leti domačini pri kopanju nalteli na starinske stvari. Če še kaj najdejo, vam takoj poročam. (Op. ur. Prosim, Deželni muzejski službenec, ki vodi izkopavanje, daje poročila le liberalnim listom, namestu, da bi, kakor je v civiliziranih deželah običajno, dal avtentična poročila vsemu časopisju.)

— Zveza društev hišnih posestnikov cele Avstrije zboruje 28. in 29. oktobra t. l. na Dunaju. Kot zastopnik l. društva hišnih posestnikov v Ljubljani se udeleži tega sestanka gospod dr. V. Gregorič. Glavna točka dnevnega reda je: Olajšanje hišno-najemniškega in hišno-razrednega davka. Sprejem pri ministrih bo 29. oktobra.

— Legar. Na Vinici št. 26. je bila zbolela 13letna Angela Malič dne 11. avgusta t. l. na legarju, ki je ozdravela. — 13. septembra t. l. je bila zbolela na Vinici št. 31. 14letna Franca Gorše iz Hrasta. 17. septembra so jo prepeljali na Hrasta št. 48., kjer je umrla 19. septembra t. l. 29. septembra t. l. je zbolela na Vinici št. 15. 15letna Neža Kapele iz Alešiške župnije, ki je še sedaj bolna na trebušnem legarju. O drugih slučajih te bolezni v župniji ni nič znanega.

— Razširjenje kolodvora in luke na Reki. V trgovinskem ministru se je ob prisotnosti ministra Kossutha in državnega tajnika Sztrenyia razmotrivalo vprašanje o razširjenju kolodvora in luke na Reki. Minister Kossuth je dal osnovati velik projekt vzpenjače v dolini Rječine do luke Barost.

— Pri c. kr. izpraševalni komisiji za ljudske in meščanske šole v Gorici se skušnje usposobljenja za ljudske šole napovedane za dne 4. novembra 1907, prenese na 11. istega meseca ob 8. uri zjutraj. Kandidatom in kandidatnjem se bodo pravčasno odposlala potem okrajnih šolskih svetov posebna vabila.

— Pogrebni zavod. C. kr. deželna vlada je podelila koncesijo za pogrebni zavod gosp. Andrej Kregarju v Vižmarjih št. 59 in sicer za občine St. Vid, Medvode, Šmartno pod Šmarno goro, Ježico in Zgornjo Šiško.

— Porotne obravnave v Novem mestu prične se 25. t. m. in bodo zelo zanimive. Prvi pride na vrsto Jakob Pungrčar radi hudodelstva uboja. Druge naznanimo v kratkem.

— Povodenj okoli Medvod. Iz Preske se nam poroča: Dne 22. t. m. je gospod c. kr. okrajni glavar Cron ogledal na licu mesta škodo, ki jo je povodenj napravila. Škoda je tembolj občutljiva, ker bo slabo vreme nagajalo in oviralo delo.

— P. Hartmann, slavni skladatelj, je zopet tako nevarno obolel, da so ga morali prevideti s svetimi zakramenti za umirajoče.

— Soc.-demokratski vodja begunec. Hrvaški soc. demokratski vodja Milan Glumac je pobegnil v Ameriko, da se ogne vojaški dolžnosti.

— Nadučitelj Jožef Medič iz Jesenic je dobil dopust, s katerega se ne povrne več, ker je prošil za stalno vpokojitev. Nastanil se je v Waidhofenu na Dolenjem Avstrijskem. V par mesecih bo razpisana nadučiteljska služba na Jesenicah!

— Dopisnica ležala na pošti pet let. V Gorici se nahaja taka dopisnica. Iz pečatov je čisto jasno razvidno, da je bila oddana v Trstu 29. januarja 1903.; v Gorico je dospela takoj drugi dan 30. januarja 1903. — ali vročena je bila stranki danes. Vse to spričujejo poštni pečati. Torej skoro pet let je ležala dopisnica na pošti v Gorici.

— Poročili se je v Krškem gospod Franc Klemencič, akademski slikar, z gospodično Matildo Puhar-jevo.

— O nesreči pri Verdu se nam z Vrhniške se poroča: V Verdu pri Vrhniku delajo novo postajo na progi Južne železnice. V delu je bil tudi 72letni Anton Jevce z Vrzdenca pri Horjulu, katerega je pretekli teden doletela grozna nesreča. Ravno je hotel iti čez progo, ko približga brzovlak ter nesrečnika zadene s tako silo, da ga je vrgel 15 m daleč pod progo v jarek, kjer je na mestu obležal mrtev.

— Košarice za določanje sadja na Miklavžev sadni semenj v Ljubljano se zamorejo naročiti pri c. kr. pletarni v Radovljici. Naročiti je dosti zarana. Cena komadu po razmerju velikosti je od 60 v do 1 K.

— Meško v Čehih. »Zabavna čast Jitřensky« v Poliči je prinesla v svoji 15. in 16. številki češki prevod Meškove črtice »Besede žalosti« (Slova smutku). Prevod je oskrbel J. Páta.

— Promet preko Save pri Tacnu. Kakor čujemo, je baronu Lazzariniju prepovedano prevažanje ljudi preko Save pri Tacnu s čolnom. Danes se mudi drž. poslanec g. Povše v tej zadevi v Ljubljani in se je vršila seja interesovanih okoličanskih zastopnikov.

— Oproščena morilka izgnana. Iz Reke se poroča: Kakor smo že poročali, je bila 20letna šivilja Helena Antonini, ki je svojega prvega ljubimca 19-letnega mehanika Ferdinanda Giliberti v policijskem poslopju napadla in z bodalom usmrtila, od tukajšnjega porotnega sodišča oproščena in takoj izpuščena. Svojo prostost je takoj porabila, da je nevesti svojega družega ljubimca Attilija Abzeta pretila z nevarnimi grožnjami. Policija jo je iz ozirov na javno varnost izgnala iz Reke in vročerkvnic dala odpeljati v domovinsko občino Makarska v Dalmacijo.

— Previdnost. V zadnjem času so avstrijski trgovci in tovarnarji večkrat postali žrtve angleških sleparskih tvrdk ter deloma tudi imeli ne male izgube. Ker je zasledovanje takih tvrdk zelo otežkočeno, je pri sklepanju kupčij z neznanimi angleškimi tvrdkami priporočati posebno previdnost. Škode se more le obvarovati, ako se pred sklepom kupčije poišče informacije o zanesljivosti dotične tvrdke.

— Cena istrskemu vinu je hektoliter 30 34 K, teranu 60—64 K, vipavskemu 28—32 K, rebuli 36 K, refoško 60—80 K, istrskemu muskatu 46 K.

— Centralni svet za rejo konj. Novi svet, ki naj poljedelskemu ministru posvetovalno stoji na strani v vseh vprašanjih, ki se tičejo konjske reje, ne bode nič več kakor do sedaj sestajal iz nekaj imenovanih članov, temveč večinoma iz članov, ki jih izvolijo glavne poljedelske družbe. Število članov bode pomnoženo, ker se bode oziralo na to, da so vsa kraljevstva in dežele zastopane v novem svetu za rejo konj po zaupnih možeh iz krogov interesentov.

— Novo podjetje — potujočo panoramo krasnih prizorov, nabranih širom slovenske domovine, ustanovi fotograf g. Ražun in bo ž njo potoval po Slovenskem. Tudi v Ljubljani razstavi g. Ražun eno tako serijo.

— Umrl je v Zagrebu trgovec gospod Josip Prinz.

— Veliko demonstracijo proti Mažarom je priredilo v Zagrebu dijaštvo Starčevičeve stranke prava.

— Vpokoženim orožnikom, ki bivajo ob črti državnih železnic, so se dovolile znižane cene na železnici. Pojasnila daje društvo vpokojenih orožnikov na Dunaju.

Štajerske novice.

š Veselje nemško-nacionalnih listov radi obsojenega župnika. Silen vrišč divja po nemško-nacionalnem časopisju, ker je bil te dni pred mariborskim sodiščem — predsedoval je nadsvetnik Voušek — obsojen volbenški župnik Jožef Ilesič v petnajstmesečno s postom poostreno ječo. Obdolžen je bil nenravnosti. Proti njemu sta pričali na slabem glasu stoječi 14letna Terezija Kramberger in 15letna Jerica Kocmut, ki sta svoji izpovedi opetovano podpirali in sta enkrat trdili, kar sta prej zannikali ter sta bila radi tega tudi obsojeni prva na šest tednov ječe, druga na štiri tedne ječe. Ljudstvo je prepričano, da je župnik Ilesič žrtev spletk.

š Ogenj v Rigoncah. Znana pravda kmeta Šepce proti Južni železnici radi plačila 4201 K vsled požara, ki je nastal dne 8. aprila 1905 po iskrah letečih iz lokomotive, se je končala dne 8. t. m. Najvišje sodišče je potrdilo razsodbo višjega deželnega sodišča na Dunaju, s katero je bila železnica obsojena, da mora povrniti celo škodo in stroške. Tožnika Martina Šepce iz Rigonc je zastopal g. dr. Ivan Benkovič v Brežicah.

š V prepiru radi cesarja zaboden. Pred celjskimi porotniki je bil obsojen na dve leti težke ječe kovač iz Trbovelj Franc Zaru, pristojen v krški okraj, ker je s kuhinjskim nožem zabodel v Trbovljah rudarja Janeza Aškerc, da je bil Aškerc v par minutah mrtev. Zaru je v političnem prepiru z Aškercom blatil cesarja, kar je Aškerc primerno zavra-

čal. To je Zaru tako razjezilo, da je Aškerc zabodel.

Ljubljanske novice.

lj Na oklicih so: G. Jožef Mechura, glasbeni kapelnik z gđno Ano Plaček; g. Jurij Hren, lekarniški uslužbenec z gđno Ivano Ubic; g. Simon Galin, čevljarški mojster z gđno Frančiško Vidmar; g. Viktor Izlakar, poštni sluga z gđno Marijo Pavc.

lj Dva človeka sta si prerezala vratova. V podstrešju na Emonski cesti št. 31 si je sinoči prerezal vrat Ignacij Pogačar, uradnik okrajne bolniške blagajne, in nato šel v svoje stanovanje, kjer je obležal nezavesten. Bil je z rešilnim vozom prepeljan v deželno bolnišnico. Pogačar je pisal svoji ženi pismo in pravi, da mu ni več živeti zaradi neozdravljive bolezni. Nesrečnež prosi v pismu svoje prijatelje, naj mu nikar ne zamerijo, kar je naredil. Pogačar je bil v bolnišnici operiran in kakor čujemo, ne bo umrl. — Na enak način si je včeraj prerezal vrat Franc Oražem iz Švice pri Dobrovi. Prepeljali so ga v bolnišnico.

lj Shod perotinarjev se je vršil včeraj v tukajšnji dvorani »Mestnega doma« in je bil jako dobro obiskan. Poročilo o zanimivem shodu smo morali odložiti do jutri.

— Koncert Franciška Ondříčka je že druga sijajna točka letošnje koncertne sezone. Komaj so zmagali zvoki Kocianove violine, že nal vnema ogenj Ondříčkovega duha. Od kar ga poznamo, je vedno enako razborit, finočuteč umetnik; pa kaj pravim vedno enak! Ondříček napreduje. Izenadil nas je njegov samozavestni, mirni nastop, občudovali smo gladki tok njegovega loka, bajno petje njegovih gosli. Občudovanja vreden je, če ga gledamo s stališča tehnike; največje težkoče premaga kar igraje, sicer se pa zdi da zanj sploh ni nobenih težkoč, to je pokazal v »Slavikovem koncertu za violino«, v Wieniawskega »Taranteli« in zlasti v svoji »Češki rapsodiji«. Kdor ne ve kake skoro bi rekel neizvedljive reči je igral, bi mislil, da je tako igranje kar samoobsebi umevno, da gre kar samo od sebe, da ni v tem nobene težave. In če se taki fenomenalni tehniki pridruži še fino globoko čustvovanje, kakor smo ga občudovali sploh v vseh točkah bogatega sporeda, zlasti pa v Čajkovskega »Serenadi« ali »Češki rapsodiji«. Pa Ondříček ni le izboren proizvajalec, interpret, ampak on je tudi sam velik stvaritelj, izboren komponist. Njegova »Češka rapsodija« je silno lepo, vsestransko dovršeno delo i po misli, po ideji i po vsebini. Spričo teh velikih vrlin, ki je Bog ž njimi obdaril umetnika, se nam ne zdi čudno naravnost velikansko navdušenje, ki je prevzemalo poslušalce, da so vsi očarani dajali z dolgotrajnim ploskanjem duška svojemu navdušenju. Ni se hotelo poleči, dokler ni umetnik navrgel še par lepih skladb, dokler se ni umetnik še enkrat prikazal in nam za pozdrav v slovo še enkrat zaigral. Vreden interpret na klavirju je bil Jos. Faměra. Njegove tenkočutne igre, pa tudi neumljivo dovršene tehnike, ne moremo dovolj prehlaviti. Bil je prekrasno ozadje Ondříčku, pa tudi kot solist je izzval tak aplavz, da je moral tudi dati nekaj za nameček. Z eno besedo: koncert je v umetniškem oziru uspel nepričakovano sijajno. Malo več občinstva bi bili pač želeli. Seveda kakšen docela »decenten« varietetni večer pa kakšen »skrajno honeten« balet... Sicer pa je prehitro za Kocianovim koncertom sledil Ondříčkov koncert in to celo koncem meseca.

lj Umrla je v Dalmatinovih ulicah št. 5. gospa Frančiška Svetek.

lj Slepjarje katere na Dunaju imenujejo »Chilchener« so taki, ki poskušajo svojo srečo po raznih gostilnah s tem, da če morajo med menjavanjem denarja ogoljufati natakario ali gostilničarja tako, da poberejo drobiž in svoj denar. Seveda sta pri takih manipulacijah navadno dva »prijatelja« katera navidezno eden drugega ne poznata. Pretekli teden sta prišla dva taka sleparja v Bevčevo gostilno na Dunajski cesti, kjer sta poskušala svojo srečo. Eden je hotel oslepariti natakario za petak, drugi pa za krono. Ker se jima takoj ni posrečilo, sta odšla v sosedno Beličevo gostilno, kjer sta zopet poskušala svojo srečo, a so ju spoznali in poslali po stražnika, kateri je enega aretoval, drugi je pa še pravčasno odnesel pete. Aretovanec pravi, da je strojni paznik Engelbert Kapfer, rodod od Sv. Trojice pri Slovenjem Gradcu. Pobegli slepar je pa baje neki Zehenhofer iz Gradca. Ljubljanska policija je letos prišla že štiri take »Chilchenerje« in jih oddala sodišču. Ker se je ta čifutski kšeft zelo razširil, naj bodo trgovci in gostilničarji previdni.

lj Podružnica Ljubljana I. av. društva državnih slug sklicuje na 3. novembra, ob 3. uri popoldne v društvene prostore hotela »Grajzar« na Dunajski cesti, vse člane na shod. Predmet razpravljanja bode: 1. Poročilo o pogajanjih z gg. državnimi poslanci, 2. poročilo društvenega gibanja, 3. razmotrivanje o pritožbah cestarjev, 4. raznoterosti. Posebna vabila se ne bodo izdajala.

lj Poizkušen rop? V petek zvečer okoli 6. ure je šla v Šiški stanujoča Ivana Mahnetova pri »Medenskem hribu« proti domu. Na cesti je skočil pred njo nek velik, lepo črno oblečen neznan možki in zahteval od nje denarja. Grozil ji je, da če tega ne stori, jo ubije. V trenutku se je pa pripeljal mimo nek kolesar in vprašal, kaj ima neznanec opraviti z žensko. Napadalec se je kolesarja tako ustrašil, da je zbežal.

lj Izgubila je v soboto neka ženska, ko je kupovala kostanj na trgu nekaj denarja, ki ga je imela v zadrgnjeni denarnici.

Razne stvari.

Poroka Leopolda Wöflinga. V soboto se je v Curihi civilno poročil Leopold Wöfling z gđco. Ritter.

Toselljeva opera. Kakor poroča časopis »Signali za muzikaličen svet«, hoče novi mož grofice Montignoso, pianist Henrik Toselli, neko opero komponirati.

Poroka znane igralkice. Z Dunaja se poroča, da se je ondi poročila gospa Helena Odilon z znanim lekarnarjem Belo pl. Pečić iz Zagreba. Ta poroka je v Avstriji neveljavna, ker njena poroka z Girardijem postavno še obstoja. Njena kuratela po novi poroki ostane naravno nedotaknjena.

Morilka otrok. Iz Monakovega se poroča, da je 21-letna morilka Schnell priznala vse svoje umore. Priznala je, da je šest ji v varstvo izročenih otrok usmrtila z iglo, katero je porinila skozi glavo v možgane. V treh slučajih so mogli dognati, v treh so bila pa trupla že tako segnata, da se ni dal dokazati odstop krvi v možgane.

Kuga se je pojavila v Mytileni.

Kolera na Ruskem. V zadnjih treh dneh umrje v Kijevu redno do sto ljudi za kolero. V mestu vlada strašna panika, promet je skoraj popolnoma ustavljen. Mnogo prebivalcev zapušča mesto. Kolera se vedno bolj razširja v južni Rusiji. V Volhiniji nastopa močno, v Litavi do sedaj le tupatam. V guberniji Lublin je mnogo slučajev kolere.

Ženski sodniki in občinski predstojniki. V več slovaških občinah so mesta sodnikov in občinskih predstojnikov zasedena z ženskami, kljub temu da na Ogrskem ženska volilna pravica še ni vpeljana. Vzrok tiči v tem, da so se vsi polnoletni moški izselili. Sedaj se poroča iz Velikega Varaždina, da so se pretekli teden zadnji možje mažarske občine Siter, 200 po številu, izselili. Vsa mesta občinskega zastopstva so morala radi tega zasedeti ženske. Ta poročila so popolnoma resnična. Na Ogrskem je mnogo občin, v katerih žive samo ženske, starčki in otroci, seveda od denarja, ki ga pošljejo možje iz Amerike. Nič manj interesantno pa ne bodo občine, ko se ti povrnejo in vpeljejo ameriške šege in navade.

Japonski vohuni v New-Yorku. »Matin« je prejel iz New Yorka brezlični brzjav, ki pravi, da so hoteli Japonci med ogledavanjem čet pri odkritju spomenika generala Siegel fotografirati nove tricolne ameriške topove. Le prisotnost mnogobrojne policije je obvarovala japonske vohune, da jih razburjena množica ni linčala.

Romanopisec kot lakaj. V New Yorku vzbuja splošno zabavo zanimivo odkritje, ki se je dogodilo zadnji čas v Newportu. Upton Sinclair, znani pisatelj, je prevzel mesto lakaja v hiši gospe Vanderbilt, da bi tako lahko proučil življenje višjih krogov, ki ga potem opiše v bodoči knjigi. Kot tak je opazoval posebno pozorno mlada poročenca, ki jima je stregel. Pred tremi dnevi so ga pa nenadoma odpustili. Neki drugi lakaj je namreč opazil, da si novi lakaj ponoči pridno beleži notice. To se je zdelo Vanderbiltu sumljivo in so Sinclaira odpustili iz službe. Vsa Amerika želino pričakuje, kaj bo Sinclair odkril iz newportskega društva.

Škorpiljon ga je pičil. Kletarja Conigija Piccoli v Trstu je v sredo, ko je delal v kleti, pičil škorpiljon. Roka je neposredno po piku močno otekla in je postala najprej modra in potem črna. V takem stanju se je podal Piccoli k zdravniku dr. Stenico, ki je takoj izjavil, da je zastrupljena kri in je njegovo življenje v smrtni nevarnosti.

Iz slovanskega sveta.

sl Tolstojevo pismo siromakom. V »Novem Vremenu« je Tolstoj objavil 3. t. m. pismo na siromake, ki se obračajo na njega s prošnjami za podpore. Pismo se glasi: »Že pred več kakor dvajsetimi leti sem se odrekel svojemu premoženju. Nepremičnosti premoženje, ki pripada meni, sem razdelil med svoje naslednike. Odrekel sem se tudi lastninski pravici na svoja dela in spise, ki so leta 1881. postali javno dobro. Na razpolago imam samo še tisti denar, ki sem ga nekoč dobil iz inozemstva, da ga razdelim med prebivalstvo v nekih vaseh, ki so obubožale vsled slabe letine in neplodovitosti, in denar, ki so mi ga izročile neke osebe, da ga razdelim po previdnosti. Jaz ga delim v bližnjem krogu med vdove, sirote, pogorele itd. Zaradi tega mojega razpolaganja z neznatnimi vsotami so neki lahkoumni dopisniki časopisov zmedli mnogo ljudi, ki se vedno bolj pogosto obračajo name s prošnjami za podporo. Razlogi, navedeni v teh prošnjah, so različni. Nekateri so lahkoumni, drugi zelo žalostni. Navadno se prosi v teh prošnjah za denarno pomoč, da more dotični doživeti svoje študije, t. j. da more dobiti diplomu. One pretresljive — to so prošnje za pomoč, ki jih pošiljajo obitelji, ki so v najžalostnejšem stanju. Ker nisem bil v stanu zadovoljiti tem prošnjam, sem jih poizkušal odbiti s krepkim odgovorom, v katerem sem obžaloval, da jih ne morem izpolniti. Na večino teh odgovorov sem dobil jezna in razžaljena pisma, zato nisem več odgovarjal. Tedaj sem pa zopet dobil jezna pisma, zakaj ne odgovorjam. Vsled tega smatram za potrebno, da prosim vse nesrečnike, naj se ne obračajo name, ker jaz v to svrhu nimam na razpolago nikakoršnega premoženja. Še ma-

nje bi komu drugemu mogel zadovoljiti na te prošnje, ker sem napravil to, kar sem rekel, to je odrekel sem se imetju in zato ne morem z denarjem pomagati tistim, ki se obračajo name. Da jaz lažem, govoreč, da nimam premoženja, tedaj bi se od takega človeka še manj mogla pričakovati kakšna podpora.«

Izpred sodišča.

Neumesten zagovor. Štefan Perc, naposled delavec pri posestniku vrtljaka Valentinu Majerču v Latermanovem drevoredu, izposodil si je lansko leto meseca maja od Ane Gore kolo, vredno 180 kron, nato je pa s kolesom izginil. Izdala se je tirnica za njim in pred kratkim je bil zasačen. Perc se je zagovarjal, da si je res izposodil kolo od Ane Gore, da ga pa zaradi tega ni vrnil, ker mu je bil ukraden med tem časom, ko se je nahajal v neki gostilni; v kateri, tega osumljenec ni vedel povedati. Imel je tudi na tuje ime, Henrik Premisel, se glasečo delavsko knjižico. Sodišče ga je obsodilo na tri mesece težke ječe.

Pohotni stavec. Že 60 let stari, oženjeni delavec Martin Vouta v Podmislju je bil zaradi hudodelstva oskrumbe, učinjene na neki 13 let stari deklici, na dva meseca težke ječe obsojen.

Slab izgovor. Janez Debevc, delavec iz Lipserja, bi moral iti leta 1908 na zadnji nabor. Tega pa ni maral čakati, marveč jo je mislil popihati v Ameriko, a je bil na ljubljanskem kolodvoru prijet in odveden v zapor. Debevc pravi, da se ni nameraval izseliti v Ameriko, ampak je bil namenjen v Feldkirchen dela iskat. Ta zagovor izpodbije priča Janez Žnidaršič, kateremu je rekel, da se pelje v Ameriko. Za kazen je dobil 1 mes, strogega zapore in mora plačati še 30 K denarne globe.

Telefonska in brzjavna poročila

ŽUPANSTVO NAŠIM POSLANCEM.

Metlika, 28. oktobra. Podpisani se v imenu občine Radovica zahvaljujemo poslancem S. L. S., posebno Šukljeju in dr. Šusteršiču za trud ozir belokranjske železnice ter jim izražamo neomajno zaupanje. Zajedno ogorčeni protestiramo proti vsakemu poizkusu ta najvažnejši pogoj našega gospodarskega napredka preprečiti. Petrič, Cesar, Bajuk, Rezek v imenu občine.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 28. oktobra. Od sobote na nedeljo je cesar mirno spal. Le malo je motil lahek kašelj počitek. Okrepčan in krepak je vstal cesar ob pol 5. zjutraj. Cesar je zajtrkoval s tekmo in je lahko jedel tudi podnevi. V svoji novi pisarni je bil cesar ob 9. dopoldne pri sv. maši. Po maši je rešil nekoliko aktov. Cesar se je izprehajal tudi včeraj po galeriji ob odprtih oknih. Ko se je cesar prikazal pri oknu, ga je ljudstvo burno pozdravljalo. Cesar se je ganjen zahvaljeval. Na cesarja jako dobro vpliva vsaki večer predno gre spat inhalacija solnih parov. Kašljanje ponehjuje, rekonvalescenca lepo napreduje. Splošne avdi-jence se prično še ta teden.

BUREN SHOD V PULJU. — KRVAV PRETEP MED HRVATI IN SOCIALISTI.

Pulj, 28. oktobra. Ker so Hrvatje prepredili zadnji protestni shod puljske socialne demokracije proti dr. Laginjevemu predlogu volivne reforme za puljski občinski zastop, so socialisti poizkusili z novim shodom. Z obeh strani se je z vso silo agitiralo za shod. Včeraj ob 3. popoldne je bil Verdijev trg natlačen ljudstva. Prišli so celo ljudje iz Medulina in sosednih vasi. Socialni demokratje in italijanska iridentata so v bratski slogi prignali na shod vse kamoraše, iridentovce, magistratovce in druge italijanaše. Hrvatje so zahtevali predsedstvo zase ter so predlagali za predsednika Luka Križa, za tajnika J. Kušaka. Socialistični sklicatelji so pa zasedli sredo in kar proglasili svoje predsedstvo. Govorila sta socialisti Petejan in Haramina, ki je hudo napadal hrvaške narodne politike. Hrvatje so pa protestirali proti nasilstvu. Socialisti, oboroženi z noži in revolverji so potiskali Hrvate v stran. Prišlo je do boja, v katerem je tekla kri; več Hrvatov je ranjenih. Štirideset policajev se je vrglo med boreč se stranki ter tako naredilo socialistom duška, da so mogli dalje blatiti Hrvate. Da ne bi prišel noben Hrvat do besede, so hitro zaključili shod ter proglasili protest za sprejet. Ker so pa Hrvatje zahtevali še dalje besede, je prišlo zopet do boja, v katerem je bilo mnogo Hrvatov od socialistov ranjenih. Vse mesto je razburjeno.

GIBANJE ZA STAVKO TRGOVSKIH POMOČNIKOV V TRSTU.

Trst, 28. oktobra. Na včerajšnjem shodu trgovskih pomočnikov je prišlo do tepeža, katerega so povzročili navzoči anarhisti. Anarhisti so shod razbili. Stavka se danes ni pričela in se je odložila. Trgovski pomočniki, ki so zahtevali, da se trgovine odpirajo zjutraj ob 8. in zapirajo ob 7. uri zvečer sprejmejo skoro gotovo kompromis, po katerem se bodo od 4. novembra odpirale trgovine ob 7. zjutraj, zapirale pa ob pol 8. uri zvečer.

ČEŠKA KRIZA.

Praga, 28. oktobra. Izvrševalni odbor češke radikalne narodne stranke je sklenil izjavo, ki pozivlja češke poslance vseh strank, naj prično proti nagodbi z državnopravnega stališča obstrukcijo.

Praga, 28. oktobra. Včeraj so se posvetovali v Pragi poslanci raznih čeških strank neobvezno, če je mogoča združitev čeških strank. Posvetovanja se nadaljujejo na Dunaju.

KRVAVI IZGREDI OB BLAGOSLOVITVI CERKVE.

Budimpešta, 28. oktobra. Povodoma blagoslovitve katoliške cerkve v Czernoni so bili včeraj krvavi izgredi med kmeti in orožniki. Duhovščina je, ker so bile razširjene vesti o grozečih nemirih, prišla v spremstvu orožnikov, katere so kmetje napadli s kamni. Kmetje so vlekli proč cerkveno opravo. Orožniki so streljali in več kmetov ustrelili in ranili. Blagoslovitev se ni mogla izvršiti.

OBSEDNO STANJE V BELGRADU.

Belgrad, 28. oktobra. Na trgu sv. Marka je bil ljudski shod opozicijske stranke, ki se ga je udeležilo 3000 oseb. Poslanci Stojanović, Veliković in Voja Marinković so govorili, da je vladna notranja in zunanja politika pogubna in da je s koncentracijo vojaštva v Belgradu vlada pokazala, da hoče ustavno svobodo zadušiti. Shod je obsodil vladno politiko in odgojenje skupščine ter zahteval novih volitev. Gruča mladih ljudi je po shodu šla pred hotel de Paris, kjer je zborovala minsterialna stranka, je demonstrirala in s klici »Doli z vlado!« podrla zastavo. Vlada je poklicala zopet več bataljonov iz provincije v Belgrad ter pozvala tudi rezerviste pod orožje. Nad Belgradom je proglašeno obsedno stanje.

SHOD V SOFIJI.

Sofija, 28. oktobra. Včeraj se je v zadevi vseučiliškega vprašanja vršil tu shod proti vladi. Shoda se je udeležilo 10.000 oseb. Shod je pozval narod naj se bori za padec vlade.

ZAKLADI V RAZVALINAH.

Brancaleone, 28. oktobra. Pod razvalinami od potresa razdelanih hiš so našli zaklade. Pod eno hišo je bilo zakopanih 40.000 lir, pod drugo 4.000 lir in razne dragocenosti.

ZOPET ROPARSKI NAPAD V SKOPLJSKI OKOLICI.

Carigrad, 28. oktobra. Dne 24. t. m. je umorila neka srbska četa v skopljski okolici osem Bolgarov, ki so šli sekat v gozd. Konzuli so si ogledali mrljice, ki so grozno razmesarjeni. V Karadaških gorah so se jako poslabšale razmere. Minuli teden se je izvršilo 13 umorov.

Dobro ohranjen 2460 2-1

gramofon

posebno priporočljiv gostilničarjem, se po nizki ceni proda. Naslov: Karol Doleno, Železniki.

Alojzij Rihteršič
c. kr. okrajni gozdar

Francka Rihteršič roj. Ropret
poročena.

Radovljica, dne 28. oktobra Bed.

2459

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zidovje
priporoča v poljubni množini

A. KORI, BOROVNICA.

VODOVODI
kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. (Tehniške ocene in načrti zastoj, ko se poveri :: :: :: :: pogodba) :: :: :: ::

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik
Ljubljana 2457 1
Beethovnovе ulice 4. Brzjavil: Lachnik, Ljubljana.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje **izborna pivo.** — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

— Pošiljlatve na dom sprejema restavratore „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.) —

**Podružnica
: v Spljetu. :**

Odelniška glavnic:
: K 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča za žrebanje dne 2. novembra promese na Dunajske komunalne
srečke po K 15¹/₂. — Glavni dobiček K 400.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge do 4¹/₂ 0/0.
dne vzdiga po 4¹/₂ 0/0.

**Podružnica
: v Celovcu. :**

Rezerzni fond:
: K 200.000. : :

Dolenjske razmere.

Gotovo ima naša Dolenjska skoro polovico rodovitnega sveta na Kranjskem in skoro polovico prebivalstva v deželi. Nekdaj, ko je še trta rodila in niso ljudje še Amerike poznali, je bilo lepo. Delavcev se je dobilo povsod v izobilju, žito je bilo drago. V temeniški dolini so nekateri gospodarji pridelali po 300 mernikov pšenice in do 500 mernikov ajde. Ko je trta opešala in je cena žitu po l. 1880 več kot za polovico padla, so se začeli iz revščine in potrebe seliti v Ameriko. Prvi vzrok izseljevanju je bila torej gotovo revščina in žalostne gospodarske razmere doma. Ti izseljenci so imeli večinoma srečo v Ameriki in pošiljali domu na tisoče in tisoče kron. Tudi zdaj je resnično, da denarja pride še več iz Amerike, kakor ga vzamejo izseljenci sabo, toda delavnih moči ni. Doma propade gospodarstvo, dela se slabo, večji gospodarji ne morejo dobiti hlapcev in so prisiljeni rodovitni svet puščati v puščo. Nekaj Amerikancev pride nazaj. Mnogi prinesejo precej denarja, drugi malo denarja, več pa slabih navad, doma se ne morejo več navaditi. Ko so ostali mladeniči in moške zvedeli o zaslužku v Ameriki, ni bilo več mogoče ljudi doma obdržati. Kako tudi? Pri nas dela kmet celo leto. Zjutraj ob štirih vstane, pozno zvečer gre spat. Vsa družina mu pomaga. Nazadnje je pa še vesel, če ne napravi novega dolga. Iz Amerike pa pošlje 18-letni fant v štirih mesecih 800 kron zaslužka domu. »Saj bi tudi doma shajali, ko bi delali,« se navadno ugovarja takim Amerikancem. »Pri nas ni nič,« odgovarjajo tudi najbolj pametni gospodarji, »komaj rijemo.« Prišlo je tako daleč, da je v večini župnij na 1000 ljudi skoro 200 najboljših in najkrepkejših mož in mladeničev v Ameriki. Tolažba da bo tudi v Ameriki nazadnje prostora in zaslužka zmanjkalo, je za enkrat jako slaba, ker so v Ameriki še neizmerni prostori neobdelani.

Ravno zdaj napravljata ameriška vlada načrte, da izsuši ali pušče napoji z vodo prostore za 300.000 družin. Kanada preradi lahko še polovico toliko ljudi, kakor jih je zdaj tam. Torej gotovo Amerika še ne bo prenapolnjena. Prvi in glavni vzrok izseljevanja je torej gotovo gospodarski propad. Deloma je tudi res, da Dolenjci v nekaterih krajih radi pijejo in so lahkomisljeni. Če pa pogledamo podatke, bomo videli, da pride najmanj daca od opojnih pijač ravno iz Dolenjske. Res je pa naša Dolenjska gospodarsko najbolj zanemarjena. V novomeškem, krškem, črnomaljskem okraju se nahaja nekaj posojilnic, toda prav nič gospodarskih društev. Šola na Grmu ni imela na splošno gospodarske razmere skoro nobenega vpliva. Kako čudno se je delalo z našim kmetom! Vedno se je priporočalo: »Rabite umetna gnojila,« s ponosom se je povdarjalo: »Toliko vagonov smo prodali, nismo ta zadnji, ne,« na tisoče in tisoče so dali ljudje za gnojila, pri tem pa pustili gnojnice, dragoceni domači gnoj, teči v bližnjo lužo in potok. Niso se potrudili učeni gospodje, da bi poizkušali zemljo, kaj se najbolj prilega, da bi ne bil noben vinar tja vržen. »Kajnik in žlindra, to je najbolje, zmes dobro stori.« Lahko bi nam pokazali razne članke: Saj smo vse pisali. Toda kdo je kmetu

pokazal v dejanju in preizkusil njegovo grudo? Hleve so v zadnjem času mnogo popravljali. Kmetje so bili sami sebi pripuščeni in svoji nevednosti. Ostalo je vse pri starem, kakor je bilo nekdanj. Ko bi šli sami okoli, nastavili ljudi, ki bi kmete poučevali, jim napravili načrte hlevov in jih naučili prav gnojiti, bile bi naše razmere lahko drugačne.

Dolenjska živina ni slaba. Najlepše vole na Kranjskem rede gotovo ravno Dolenjci. Le pogledite kako velike semnje ima Dolenjska. Par volov velja navadno 800 do 1000 K. Proda se pa par volov tudi do 1600 K. Toda voloreja dandanes ne prinaša več posebnega dobička. Ko je vol star dve leti in pol, je morebiti vreden 400 K. Če odračunamo vrednost teletov 70 K, je priredil posestnik na leto 133 K 20 h. Pri tem porabita dva taka vola več kakor tri krave. Če je mlekarica in dajejo ljudje mleko, da vsaka dobra krava na leto 200 K od mleka in prodanega teleta. Jasno je torej, da se moramo v krajih, ki so ugodni za živinorejo, tudi na Dolenjskem lotiti mlekarstva. Izseljevanje v Ameriko sicer ne bo še nehalo, vendar bodo ljudje ostali rajše doma in se lotili izboljšanja kmetijstva, če bodo videli, da morejo izhajati in da imata dežela in država resno voljo pomagati našemu kmetu. Da so mlekarne na Dolenjskem mogoče, se je pokazalo v St. Vidu, kjer imajo nad 1200 litro mleka na dan. Dolenjsko mleko je skoro bolj masno kakor vsako drugo. Povprečno ima 4 do 43 odstotkov tolsche. Isto vidimo v mlekarici v St. Lovrencu. Pre-rokovali so ji naprej pogin, napadali jo v »Narodu«, nagajali doma, mleka je vendar vsaki dan več. Zda ga je že nad 600 litrov na dan. Kmetje izpoznavajo: »To je pa res dobro!« Pri mlekarinah dobijo od krav štirikrat toliko, kakor so dobili poprej. Vsaki mesec so stalni dohodki. Zda vidi kmet, da mora imeti dobro motrnico, da je treba na krave paziti. Ko sliši pripravi poduk, mu je tudi kmalu jasno, kaj mu še manjka.

Napraviti bo torej treba in izvršiti za Dolenjsko gospodarski načrt, ki bi lahko obsegal sledeče misli:

1. Izboljšanje živinoreje z
 - a) gnojenjem dobre plemenske živine. Posestniki združijo med seboj in osnujejo krožke za rejo bikov in krav, katere bodo izbirali le od najboljših in najbolj mlečnih krav. Ti krožki bi bili nekake »Zuchtstationen« dobre živine.
 - b) Iz teh krožkov bi lahko napravile občine ali več občin skupaj živinarsko zadrugo.
 - c) Da bi ljudje dobili veselje do lepe živine, se napravijo v vsakem okraju ogledi lepe živine, ki bi bili obenem združeni s premovanjem. Premije bi dale občine, naše zadruge, posebno hranilnice iz tekočega, ker te morajo v prvi vrsti podpirati gospodarstvo, dežela, četudi še ne precej, in država.
 - d) Kjer je le mogoče, naj se osnuje mlekarne. Če imajo dve uri naokoli 200 litrov mleka na dan, se že izplača mlekarno osnovati. Delati morajo seveda skromno in po-žrtvovalno. Ljudje bodo kmalu izpoznali, kaj je vredno mleko in začeli boljše gojiti živino.
 - e) Napravijo naj se v vsakem okraju podučni gospodarski tečaji za kake tri dni. Predavanje bi prevzeli potovalni učitelji, bolj izkušeni posestniki, katerim bi morala dati

država podporo za izomiko, in duhovniki v slučaju, če drugih sposobnih ni.

f) Povsod naj se gleda na pravilno izboljšanje hlevov, kar se bo doseglo z zgledom, podukom, napravo načrtov in malimi podporami.

2. Izboljšanje poljedelstva:

- a) pravilno gnojenje,
- b) odbira najboljših semen,
- c) združna prodaja pridelkov in skupna nabava.

Se se da veliko rešiti, če ne bomo zamudili ugodnega časa.

Znanost in umetnost.

* P. Hattler umrl. Sloveči pisatelj Sreca Jezusovega, pater Franc Hattler iz družbe Jezusove, je umrl v Inostu 13. oktobra t. l.

* Načrtov za Gregorčičev nagrobnik je došlo šest. Razpoloženi so v »Slov. Citalnici« v Gorici od 26. t. m. 8 dni.

* Kmečka posojilnica. Spisal Andrej Žmavc, potovalni učitelj za kmetijsko zadrugištvu na Štajerskem. V Gradcu 1907. Založil pisatelj (Gradec, Brockmangasse 118). Cena 1 K. Po pravici trdi pisatelj, da je Rajfajzenovka prava kmečka posojilnica. Iz tega bi sledila druga važna resnica, čim bolj se približujejo naše farne ali male posojilnice Rajfajzenovim vzorom, tembolj so kmečke — prijateljice. Obenem pisatelj podava jasni navod za snovanje Rajfajzenovk, kakor jih pospešuje že nad 12 let štajerski deželni odbor in ki so združene v znani Zvezi graški, kateri je g. Andrej Žmavc kot uradnik od štajerske deželne odbora prideljen.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Medved Anton, Za pravdo in srce, eleg. vez. do konca novembra radi predstave za skrajno znižano ceno 2 K 50 h.

Medved Anton, Poezije, Ljubljana 1906. 262 strani 3 K 80 h, eleg. vez. 5 K.

Leposlovna knjižnica.

IV. zvezek: Dostojewski-Levstik, Ponizani in razžaljeni, Roman, 3 K, eleg. vezano 4 K 20 h.

Ljudska knjižnica.

V. zvezek: Senoa, Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. 1 K 60 h, vez. 2 K 60 h.

Dr. Betrin Jurli, Kritična razprava o lurskih dogodkih. III. del. 1 K 80 h.

Brunet F. — Furlan J., Telovadba v petrazrednih in manj kot petrazrednih ljudskih šolah ter za dekliške osemrazrednice. Druga pomnožena izdaja, vez. 4 K.

Burgar A., Simon Gregorčič, Življenjepis, broš. 1 K 20 h, vez. 2 K.

Mercier, Psychologie, v zv. pop. vez. 15 K 84 h.

Kortschak, Strafrechtliches Taschenbuch, Praktischer Kommentar für den Seelsorge-Klerus wichtigeren Materien der österreichischen Strafgesetzbuch. Vez. 1 K 60 h.

Bergervoort, Erziehungsbilder, 2 K 64 h. Scellau, Perikopenklärung in Zehnminuten-Predigten, Nebst thematischen Predigten u. religiösen Ansprachen. 5 K 40 h.

Panholzer, Volks-Dramen zur Belehrung und Unterhaltung, V. Folge: Religiöse Schauspiel für Frauenanstaltungen. 2 K 16 h.

Reisch-Kreibitz, Bilanz und Steuer. Grundrisse der kaufmännischen Buchführung unter besonderer Würdigung ihrer wirtschaftl. und juristischen Bedeutung. I. Band: Einfache und doppelte Buchführung bei Privatunternehmungen. Vez. 10 K.

Wilhelm, Art., Die Reichsrats-Abgeordneten des allgemeinen Wahlrechtes, Ausführl. Biographien, 2 K.

Schell, dr. H., Apologie des Christentums, I. Band: Religion und Offenbarung. 8 K 88 h.

Bersch, Allgemeine Waarenkunde, Handbuch für Kaufleute und Gewerbetreibende. Vez. 10 K.

Volger, Lexikon der gesamten Handelswissenschaften. Ein Nachschlagebuch für alle Fragen aus dem Gebiete des kaufmännischen Lebens. Vez. 15 K.

Weiss, Quosque tandem? Die Agrarfrage im Lichte der Wahrheit. 1 K.

Haring, Das neue Ehedekret »Ne temere«. Eine Gegenüberstellung der alten und neuen kirchlichen Eheschließungsform. 60 h.

Hoppe, Lexikon der Elektrizität und Elektrotechnik. Vez. 15 K.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Po svetu.

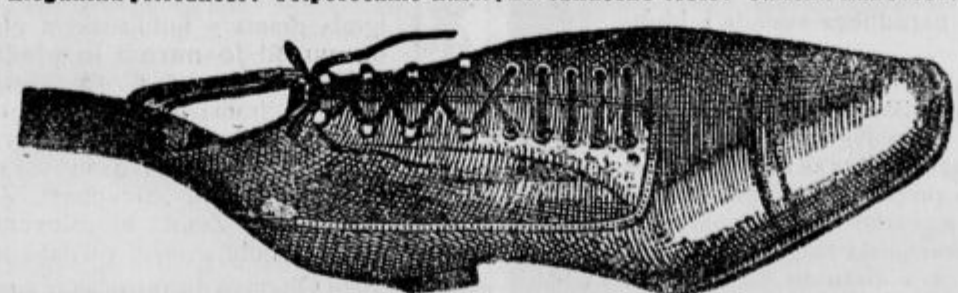
Trinajst let je bil v vodi — in je umrl. V Brunšvigu je umrl nedavno v vojvodski bolnišnici neki bolnik, ki je trinajst let živel v vodi. Dne 1. novembra 1894 je padel dvajsetletni zidar Ferdinand Schlime z drevesa in se je težko poškodoval. Vsled tega so ga sprejeli v vojvodsko bolnišnico. Zdravnik je konstatiral, da si je zlomil hrbtnico in da je bila njena vsebina na onem mestu zdrobljena. Vsled tega so mu ohrumele tudi noge in ostali organi. Da bi ga rešili, so ga postavili v permanentno kopel. Ker bi bila operacija brezuspešna, je moral biti bolnik neprestano v vodi, ki je dotekala in otekala po posebnem za to urejenem regulatorju. V tej kopeli so mu uredili tudi mizo, stole in ležišče. Voda je imela temperaturo od 27 do 28 stopinj R. V tej kopeli je zaslužil z rezbarijo male denarne svote, ki jih je poslal materi, a kupil si je tudi voziček, v katerem se je vozil po mestu. Tako je živel celih trinajst let.

Razburljiv prizor. V neko dunajsko kavarno je prišel neki huzarski poročnik, baje starejši sin bivšega zunanega ministra Goluchowskega, z dvema elegantno oblečenima damama. Kar naenkrat pa potegne ena dama, umetnica Lola Pawleda, revolver, iz katerega je izstrelila več streliv na častnika in name-rila tudi nase. Zadel pa ni nič in so razbile kroglice edinole zrcala. Vzrok napada ni natančno znan. Eni govorijo, da je bila Pawleda ljubosumna, drugi pa, da je rekla, predno je streljala: »Ker se ne moreva poročiti, umriva skupno!«

Poštenemu načelu, da svoje

ČEVLJE

Elegantna priložnost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!

Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega, otroškega in dekliškega blaga najboljše kakovosti po izredno zmernih cenah.

prodajamo po strogo stalnih cenah, brezkonkurenčno nizkih cenah, ki so vtisnjene v vsak par, se ima zahvaliti naša firma za nedosežni renomé.

Moški štifljatni, močno delani . . .	gl. 3'50
Moški štifljatni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno . . .	4'60
Moški čevlji na trakove, pripravi za trpez . . .	3'75
Moški čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine . . .	4'74
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, orig. Goodyear šivani . . .	6'25
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, American-Style . . .	7'50
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja . . .	3'—
Moški drilasti polčevlji z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi . . .	1'10
Isti za dame . . .	1'—

Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože . . .	gl. 1'50
Damski polčevlji, chevreau, lahki in so-lidno delani . . .	3'75
Damski čevlji na trakove iz stanovitnega črnega usnja . . .	3'25
Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika . . .	3'40
Damski čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine z lakastimi kapicami . . .	4'25
Damski čevlji na trak. iz vel. box-calf, eleg. pom. čevlji, Goodyear šivani . . .	5'75
Damski čevlji na trakove iz najfinejšega chevreau, Goodyear šivani . . .	6'—
Damski čevlji na gumbce iz izvrstnega črnega usnja . . .	3'40
Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni . . .	6'—

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

**Valvasor, Johann Weichard Freiherr von: Die
Ehre des Herzogthums Krain.** Laibach-Nürnberg
1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74).
Rudolfswerth 1877-79.
**Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov
po K 80.—.**

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po
znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Lan-
des Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen
Müntz etc. Von der Crainerisch-Sclavontschen Sprache, wie
auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen,
Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani
836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und
andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten
und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlös-
sern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen
Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der
Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Ge-
schichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oester-
reichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev
nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860.
2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—,
vez v 1/2, usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5.
XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena,
broš. K 16.—, v 1/2, usnjatih vezavah K 22.—.

Verhovec, I. Professor, Die wohlhlöbl. landesfürstl. Haupt-
stadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Ver-
gangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom
J. 1745. — 213 strani. K 2'50. Izorno kulturno-zgodovinsko
delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pi-
sateljevi.

Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih poko-
pališčih. Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

Vrhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien
des Laibacher Stadtarchives. Laibach 1899. — 33 strani. K —'60.
— Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante
Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani.
K —'60.

Sohumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain.
I. Band. 777-1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana
cena. K 2'50.

— II. Band. 1200-1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana
cena. K 2'50.

Sohumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen,
Quellen, Urkunden und Regesten. I. Band. Laibach 1882/3.
VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2'50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.
I. knjiga (I. 501-800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.
— II. knjiga (I. 801-1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega,
etc. Ljubljana, 1856/7 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—,
vezano K 22.—.

Mitternützner-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na
Tirolskem. 1880. — K —'60.

Rados, Maria Theresia und das Land Krain 1740-1780. — 1881.
K 1'40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob
Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.
III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.
IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponizani in razžaljeni. Roman. K 3.—,
eleg. vez. K 4'20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg.
vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani.
K 2.—, eleg. vezan K 3'20.

Šašelj, Iv., Biserne iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljub-
ljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajniške prostore zelo raz-
širila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem ozirju izpopolnila, ima po-
sebno knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor
tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v
knjigotrštvo nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem
antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na raz-
polago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na
zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam do-
dejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Stavbeni prostori, pripravni za vile,

okoli kolizejskega poslopja, se
prodajo od 10 do 20 kron kva-
dratni meter v pisarni De-
ghenghi na Dunajski cesti
št. 22. 2347 5

**Popolna oprema
za novorojence,
otroško perilo**
za vsako starost v zalogi
priporoča znana trgovina perila
C.J. Hamann, Ljubljana.
Perilo lastnega izdelka.
1870 ustanovljeno 1870.

Razglas.

Dne 7. novembra t. l. ob 9. uri
dopoldne se vrši

javna dražba

pri župnijski cerkvi v Križih pri Trziču
radi 2443 6-1

zgradbe novega pokopališča.

Dela so proračunjena na 1000 kron.
Proračun in načrt sta na vpogled pri
županstvu v Sebenjah. Pred začetkom
dražbe je treba položiti 10% varščine.

Županstvo Sv. Križ pri Trziču,
dne 23. oktobra 1907.

IVAN KREGAR

parar in izdelovatelj cerkvenega
... orodja in posode ...

se priporoča velečas. cerkvenim
predstojništvom v obilna naro-
čila ter si usoja naznaniti, da se
nahaja njegova

delavnica

odslej na

Elizabetni cesti

blizu samostana oo. jezuitov in
nasproti Jožefinuma. 566 3

: Velika : prodaja

v Angleškem skladišču oblek

do dne 2. novembra t. l.
zaradi ogromno velike za-
loge konfekcije za dame,
gospode, deklice in dečke.

Nizke cene brez konkurence

2424 **O. BERNATOVIČ** 6-5
Ljubljana, Glavni trg št. 5.

Proda se nov, izvrsten 2449 2-2

harmonij

zaradi preselitve pod ugodnimi pogoji. —
Več se izve pri lastniku **Anton Zah-**
vodniku, organistu, **Vel. Lašče.**

Veliko zalogo absolutno zjamčenega pristnega vina,

1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordi-
narijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom
za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo**
v Vipavi. — Izborna kvaliteta: belo na-
mizno vino po petdeset kron, rudeče hri-
bovsko 40 kron, pinela ter fina desertna
vina, kakor ital. rizling in beli burgundec
po 55-65 kron, postavljeno v Postojno ali
Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja;
na debelo po dogovoru ceneje. — Stara
desertna vina v buteljkah po 1 do 1'20 K.
Prevara izključena, ker je klet pod
nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množine izjemne
cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Važna novost!

Anton Medved: Za pravdo in srce.

Tragedija v petih dejanjih.

Cena knjige v elegantni vezavi K 3'50. Ker se bo novembra meseca
igrala drama v ljubljanskem gledališču, oddajamo knjigo na pesnikovo željo
onemu, ki jo naroči in plača pred koncem novembra, za skrajno
znižano ceno ~~K 2'50~~ v elegantni vezavi.

Ta drama je izboren donesek za izpopolnitev slovenskega dramatič-
nega slovstva za ljudske odre, katerim sploh jako manjka primernih igro-
kazov. Zelo laskavo in vseskozi nepristransko oceno je prinesel dne
10. oktobra t. l. „Slovenec“. Zlasti ugodno je ocenil dramo „Slov. Narod“,
„Ljubljanski Zvon“ in „Slovenec“ pred osmimi leti, ko se je prvič upri-
zorila v ljubljanskem gledališču.

Obenem priporočamo tudi:

2316 12 6

Anton Medved: Poezije. Cena K 3'80, eleg. vez. K 5.—.

Gotovo je še vsakemu znano, koliko priznanja so našle te poezije in
kako pohvalno se je izrekla kritika vseh slovenskih časopisov.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.